

elämysten

Ylitornio

TALOUSARVIO 2023
TALOUSSUUNNITELMA 2024-2025
Ylitornion kunta

1. Ylitornion kuntastrategia - Meän Väylä.....	4
1.1. Väylä Meän Väyläle.....	4
1.2. Mistäkhään met tulema, mihinkhään met menemä.....	4
1.2.1. Mistäkhään met tulema.....	4
1.2.2. Missäkhään met olema.....	4
1.2.3. Mihinkhään met menemä.....	5
1.3. Arvot.....	6
1.4. Visio.....	6
1.5. Toiminnan painopistealueet.....	6
2. Taloussuunnittelun yleisperustelut.....	9
3. Toimintaympäristö ja taloudelliset lähtökohdat.....	11
4. Käyttötalous tulosalueittain.....	25
4.1. Taloussuunnitelman yhteenvetotaulukot osastoittain.....	25
4.2. Valtuusto.....	27
4.2.1. Keskusvaalilautakunta (100).....	27
4.2.2. Tarkastuslautakunta (150).....	27
4.3. Kunnanhallitus.....	28
4.3.1. Yleishallinto (200).....	29
4.3.2. Työllistäminen (210).....	32
4.3.3. Elinkeinoitoimi (240).....	33
4.3.4. Maaseutupalvelut (250).....	35
4.4. Sivistyslautakunta.....	37
4.4.1. Sivistyksen hallinto (400).....	37
4.4.2. Perusopetus (410).....	39
4.4.3. Varhaiskasvatus (415).....	41
4.4.4. Keskiasteen koulut (430).....	43
4.4.5. Tornionlaakson kirjasto (440).....	44
4.4.6. Meän Opisto (445).....	47
4.4.7. Vapaa-aikatoimi (450).....	48
4.5. Tekninen lautakunta.....	51
4.5.1. Teknisen hallinto (500).....	51
4.5.2. Liikenneväylät ja yleiset alueet (510).....	53
4.5.3. Kiinteistötoimi (520).....	54
4.5.4. Ravitsemis-, siivous- ja pesulapalvelut (550).....	57
4.5.5. Liiketoimi (560).....	60
5. Tuloslaskelmaosa.....	63
6. Investointiosa.....	64
7. Rahoituslaskelmaosa.....	68
8. Henkilöstö hallintokunnittain ja nimikkeittäin.....	69
9. Konserniyhtiöt.....	70
9.1. Alkkulan Aluelämpö Oy.....	70
9.2. Ainiovaaran Kiinteistöt Oy.....	72

9.3. Laskennallisesti eriytetty vesi- ja viemärlaitos 73

1. Ylitornion kuntastrategia - Meän Väylä

1.1. Väylä Meän Väyläle

Meän Väylä on Ylitornion kuntastrategia, jonka tehtävänä on auttaa kuntaa ja kuntalaisia varautumaan sekä kunnan rajojen sisällä että rajojen ulkopuolelle tapahtuviin muutoksiin. Esimerkiksi ikärakenteen muutos, maakunta- sekä sosiaali- ja terveystoimenuudistus ja globaalin talouden kehitys edellyttävät Ylitornion kunnalta uudistuksia, jotta kunta on itsenäinen ja palvelut voidaan turvata.

Meän Väylän tarkoitus on näyttää suunta, johon kunnan toiminnalla pyritään. Meän Väylä ohjaa arjen johtamista ja on lähtökohtana vuosittaiselle talous- ja toimintasuunnittelulle sekä kunnan toiminnalle. Meän Väylän tavoitteena on jatkossakin taata kuntalaisille laadukkaat peruspalvelut.

Meän Väylässä esitetään kunnan toiminnan painopistealueet: kuntalainen ja palvelut, elinvoima ja yrittäjyys, yhteisöllisyys ja osallisuus, talous ja henkilöstö sekä elämänkaarimalli. Käyttötalousosassa esitetään tulosalueittain toimenpiteitä, jotka perustuvat toiminnan painopistealueisiin

Meän Väylä ja muut kunnan suunnitelmat

Kunnalla on voimassa useita lakisääteisiä ja kunnan vapaaehtoisesti tekemiä suunnitelmia. Esimerkiksi Ylitornion elinkeino-ohjelmassa ja kunnan hyvinvointikertomuksessa linjataan kunnan tavoitteita tuleviksi vuosiksi. Kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma ohjaavat toimintaa vuositasolla.

Meän Väylä ohjaa muiden suunnitelmien tavoitteita toiminnan painopistealueiden suuntaan. Muut kunnan suunnitelmat eivät saa olla ristiriidassa Meän Väylän tavoitteiden kanssa

Sanastoa

Väylä = Kulkureitti, polku tulevaisuuteen. Tornionlaakson tunnetuin väylä on Tornionjoki, mutta tässä yhteydessä väylä tarkoittaa myös teitä, rautatietä, vesireittejä ja tietoverkkoja ja älyliikennettä

Meän Väylä = Ylitornion strategia

Toimenpide = Konkreettinen asia, jonka tekeminen auttaa meitä Väylällä eteenpäin

Kuntaorganisaatio = Ylitornion kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöt

Mistäkhään met tulema, mihinkhään met menemä = Toimintaympäristön analyysi

1.2. Mistäkhään met tulema, mihinkhään met menemä

1.2.1. Mistäkhään met tulema

Yhteisestä historiasta johtuva yhteinen kulttuuriperintö ja peräpohjolan murre, meänkieli, elävät Tornionlaakson alueella edelleen vahvana.

Maantieteellisesti Ylitornio ja koko Tornionlaakso ovat olleet tärkeässä roolissa jo vuosisatoja. Maupertuis`n mittauksen 1700-luvulla ja Struven mittauksen 1800-luvulla tarkoituksena oli selvittää maapallon kokoa ja muotoa. Struven ketjun Aavasaksan mittauspiste on nykyisin UNESCO:n maailmanperintökohde.

Aavasaksa, keskiyön aurinko ja juhannusjuhlat ovat olleet matkailunähtävyyksiä jo pitkään. Vaaran huipulla sijaitseva Keisarinmaja on rakennettu 1800-luvulla. Aavasaksan juhannusjuhlien kävijähuippu on ollut jopa 30 000 henkeä.

Nykyisen Ylitornion kunnan pinta-ala on noin 2 200 km², josta vajaat 200 km² on vesistöä.

1.2.2. Missäkhään met olema

Ylitornion kuntalaiset ovat aktiivista väkeä. Tämän todistaa sekä yritystoiminnan että yhdistystoiminnan määrä. Yritystoiminnan edellytyksiin vaikuttaa merkittävästi myös Ruotsin Övertorneån alueen väestöpohja. Kunnassa

on paljon kyläseuroja, liikunta- ja muita järjestöjä ja niiden toiminta on vilkasta. Järjestöt toimivat aktiivisesti eri puolilla kuntaa. Myös kunnan tuottamia liikunta- ja kulttuuripalveluita on tarjolla laajalti.

Maantiede on Ylitorniolle suotuisa. Luonto tarjoaa kuntalaisille ja vieraille kauniita maisemia ja mahdollisuuksia monipuoliseen harrastamiseen. Välimatkat lähialueiden kaupunkeihin ja erityisesti Ruotsiin ovat lyhyet. Revontulentie eli valtatie 21 / E8 tuo kuntaan suuren kauttakulkuliikenteen.

Ylitorniolaiset pitävät kuntaansa rauhallisena ja turvallisena asuinpaikkana. Vanhanajan yhteisöllisyys ja naapuriapu ovat voimissaan erityisesti kuntakeskuksen ulkopuolella. Toisaalta varsinkin ympäristökyläiden väestö vähenee ja ikääntyy.

Ylitornion väestö on vähentynyt tasaisesti 1980-luvulta saakka. Viime vuosina kuntalaisten keski-ikä on kääntynyt nousuun. Kunnan on panostettava elinkeinoelämään ja elinvoimaisuuteen, jotta kehityssuunta saadaan muutettua.

Tässä met olema hyviä

Ylitornion kuntakuva on hyvä ja kunnassa vallitsee hyvä päätöksenteko- ja työilmapiiri. Kunnan hyvä maine vaikuttaa positiivisesti esimerkiksi henkilöstön saatavuuteen ja yhteistyömahdollisuuksiin.

Kunnan henkilöstö on osaavaa, koulutettua ja motivoitunutta. Kunnan hyvä taloustilanne on mahdollistanut henkilöstön kouluttautumisen ja työvälaineiden ja työtilojen ajanmukaisuuden.

Pätevää henkilöstöä on ollut saatavilla useimmissa ammattiryhmissä ja työntekijöitä on kuntalaisten palvelutarpeeseen nähden riittävästi. Yhteistyö hallintokuntien sisällä koetaan toimivaksi ja työntekijöiden yhteishenki hyväksi.

Näitä met parannamma

Kunnan hallintokuntien välistä yhteistyötä on edelleen mahdollista kehittää esimerkiksi osastojen välistä toimintaa ja vuoropuhelua lisäämällä. Panostamalla henkilöstöhallintoon ja erityisesti rekrytointiin ja työhyvinvointiin voidaan varmistaa osaavan ja motivoituneen henkilöstön saatavuus myös jatkossa. Huomiota on kiinnitettävä varsinkin henkilöstön sairaspöissaoloihin, suureen eläköitymiseen sekä muutamien erityisalojen rekrytointivaikeuksiin.

Organisaation kykyä sopeutua tuleviin uudistuksiin on parannettava ennakoimalla muutoksia ja lisäämällä henkilöstön osaamista.

Palvelujen ostamisella on mahdollista hankkia sellaista erityisasiantuntemusta, jota ei pienessä kunnassa voida ylläpitää omin voimin. Ostopalveluiden käyttö vaatii hankinta-osaamisen kehittämistä.

1.2.3. Mihinkhään met menemä

Suomen kuntakenttä on tällä hetkellä laajassa murroksessa. Maakunta- sekä sosiaali- ja terveystoimenuudistus muuttaa kuntien toimintaedellytyksiä lähivuosina useilla eri tavoilla.

Ylitornion kunnanvaltuusto on linjannut, että kunta säilyy itsenäisenä.

Ylitornion kunnan on tärkeä valmistautua monin eri tavoin tuleviin muutoksiin. Muutokset tulevat vaikuttamaan merkittävästi muun muassa:

- kunnan tukipalveluihin
- kiinteistöihin ja
- henkilöstön asemaan.

Muutoksiin tullaan valmistautumaan kehittämistyöskentelyjen kautta.

Meän mahdollisuudet

Ylitornio sijaitsee maantieteellisesti keskeisellä paikalla. Yhteistyölle on mahdollisuuksia niin lähikuntien kanssa kuin valtakunnan rajan yli. Myös kuntaorganisaation sisäisen yhteistyön lisäämisellä voidaan saavuttaa paljon.

Elinkeinoista Ylitornion vahvuutena on perinteisesti ollut alkutuotanto, maa- ja metsätalous. Ylitornio on vahvan maatalouden alue. Merkittäviä elinkeinoja ovat mm. kauppa, teollisuus, rakennus- ja liikenneala sekä matkailuala. Uusia mahdollisuuksia antavat lupaavat kaivosesiintymät Rompaksen alueella.

Kunnanvaltuusto ja kunnan päätöksenteko sekä kunnan henkilöstö nauttivat kuntalaisten luottamusta. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö puhaltavat yhteen hiileen. Tämä helpottaa päätöksentekoa ja palvelujen järjestämistä.

Meän uhkakuvat

Henkilöstön saatavuuden osalta tiettyjen ammattikuntien rekrytoinnissa on haasteita valtakunnallisesti. Kunnan henkilöstön nopea eläköityminen lisää rekrytointitarvetta entisestään.

Väestön väheneminen erityisesti kuntakeskuksen ulkopuolelta lisää palvelujen tuottamisen kustannuksia. Useiden palvelujen tuottamisen kustannukset kasvavat harvan asutuksen myötä.

Valtion lähipalveluiden väheneminen ja palveluiden siirtyminen verkkoon lisää kuntaan kohdistuvaa palvelutarvetta

1.3. Arvot

Ylitornion kunnan arvot tiivistyvät sanoihin **Yrittävä, Luotettava, Innostava**.

Yrittävä

Ylitornion kunta on yritysmuotoinen. Kunta tukee yrittäjyyttä ja yrittäjien toimintaedellytyksiä. Kunta kehittää toimintaansa aktiivisesti.

Luotettava

Ylitornion kunta on luotettava palvelujen järjestäjä. Kuntalaiset saavat palvelut luvatussa ajassa ja luvutulla tavalla. Kunnan viestintä on aktiivista ja totuudenmukaista.

Innostava

Ylitorniolaiset ovat aktiivista väkeä. Kunta tukee ja kannustaa kuntalaisten osallistumista harrastustoimintaan, järjestötoimintaan ja kunnallisdemokratiaan.

1.4. Visio

Ylitornion kunta on aktiivinen verkostojen hyödyntäjä ja toimii laajassa kumppanuudessa niin elinkeinoelämän, kolmannen sektorin kuin asukkaiden kanssa.

Kunta on tulevaisuuttaan ennakoiva uudistaja, joka kykenee strategisiin valintoihin.

Menestymme ja löydämme yhdessä reitit hyvinvointiin ja sujuvaan arkeen

1.5. Toiminnan painopistealueet

Kuntalainen ja palvelut

Elinvoimaisessa kunnassa kuntalainen voi hyvin ja saa laadukkaita palveluja. Kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisiä peruspalveluita ovat mm. sosiaali- ja terveystyöpalvelut ja koulutuspalvelut. Kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin tarvitaan kuitenkin muitakin palveluita.

Painopistealueet:

- turvataan lähipalvelut
- ehkäistään syrjäytymistä ja eriarvoistumista, tuetaan osallisuutta
- varmistetaan laadukas kasvun ja oppimisen tuki
- huolehditaan, että kuntalainen saa riittävät palvelut asuinpaikasta riippumatta

Elinvoima ja yrittäjyys

Elinvoiman edistämisessä on keskeistä elinkeinoelämän ja yritystoiminnan edellytysten kehittäminen. Kunta luo edellytyksiä olemassa olevalle yritystoiminnalle sekä luo mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle tavoitteena uusien työpaikkojen luominen.

Painopistealueet:

- Alkutuotanto - Ylitornio on vahva maa- ja metsätalouden alue.
- Aavasaksan alueen toiminnan kehittäminen ympärivuotiseksi
- Ainiovaaran alueen kehittäminen monipuoliseksi liikunta- ja vapaa-ajankeskukseksi
- Matkailu-, kauppa-, teollisuus- sekä kaivospalveluyrityksille nostetta liiketoimintaan
- Yrityspalvelu tarjoaa kaikille Ylitorniolla toimiville yrittäjille ja yrittäjäksi aikoville henkilöille kattavat liiketoiminnan kehittämispalvelut koko yrityksen elinkaaren ajan. Neuvontapalvelut ovat toimialueen asiakkaille maksuttomia.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Aktiiviset kuntalaiset huolehtivat toisistaan ja osallistuvat yhteiseen toimintaan. Kuntalaiset osallistuvat kuntayhteisön kehittämiseen useilla eri tavoilla, esimerkiksi osallistumalla kunnallispolitiikkaan, kylätoimintaan tai järjestötoimintaan.

Tavoitteena on, että ylitorniolaiset pitävät huolta itsestään, toisistaan ja ympäristöstään.

Painopistealueet:

- kannustetaan järjestötoimintaa
- aktivointityötä tehdään monin eri tavoin
- kannustetaan kylien ja kyläyhteisöjen kehittämistoimintaa, erityisesti kyläpuulaakin toimintaa
- kannustetaan järjestöjä palvelujen tuottamista tukevaan toimintaan
- kannustetaan ilmastonmuutosta hillitseviin toimenpiteisiin

Tasapainossa oleva kuntatalous on kaiken toiminnan pohja.

Johtaminen ja esimiestyö ovat toiminnan onnistumisen kannalta keskeisessä roolissa. Kunnassa johtovastuu jakaantuu luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken. Yhdessä tekemisen kulttuuri rakentuu avoimen keskustelukulttuurin ja selkeän vastuunjaon myötä.

Kunnan palveluja tuottaa pääasiassa kunnan palveluksessa oleva henkilöstö. Henkilöstön saatavuus, osaaminen ja motivaatio varmistavat edellytykset järjestää laadukkaita palveluita.

Painopistealueet:

- tasapainoinen kuntatalous
- laadukas esimiestyö
- henkilöstön osaaminen
- tuloksellinen ja toimiva yhteistyö kuntaorganisaatiossa
- hallinnon, palvelutuotannon ja kiinteistökönnän sopeuttaminen palvelutarpeisiin
- varautuminen tuleviin isoihin muutoksiin

Elämänkaarimalli

Elämänkaarimallin mukainen ajattelu tarkoittaa, että palveluiden ja toiminnan järjestämisen lähtökohtana ovat ikäryhmille tyypilliset tarpeet. Elämänkaarimallin mukaisesti järjestetty toiminta tarkoittaa, että tietty ikäryhmä saa tyypillisesti tarvitsemansa palvelut yhden tulosalueen tuottamina.

Painopistealueet:

- Lapset ja nuoret: Syrjäytymisen ehkäisy
- Työikäiset: Yrittäjäyys, työllisyys ja paluumuutto
- Ikäihmiset: Aktiivisuuden ja kotona asumisen tukeminen

2. Taloussuunnittelun yleisperustelut

Taloussuunnittelua koskevat säännökset ja periaatteet

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalakiuudistuksen tuomat keskeiset muutokset:

- talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma, vastuut ja velvoitteet
- talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa eli talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta
- edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- tasapainottamistoimenpiteet esitetään taloussuunnitelmassa.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on lain mukaan oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talouden suunnittelun lähtökohtana on strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon tulee ottaa toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä tulee osoittaa, miten rahoitustarve tulo-rahoituksen lisäksi muutoin katetaan. Kuntalaki veloitaa kuntaa huolehtimaan tulo-rahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Myös kunnallisen liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee olla tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kunnassa kolme päätehtävää. Ensiksi niissä asetetaan palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet. Toiseksi talousarvioon ja –suunnitelmaan budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille. Kolmanneksi talousarviossa ja -suunnitelmassa osoitetaan, miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan.

Talousarvion ja –suunnitelman rakenne palvelee mainittuja kolmea tehtävää, palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevien tavoitteiden asettamista sekä niiden edellyttämien menojen ja tulojen budjetointia käyttötalous- ja investointiosassa. Varsinaisen toiminnan ja investointien pääomarahoitusta ja siihen liittyvät korvaukset osoitetaan tuloslaskelma- ja rahoitusosassa.

Talousarvion vastuutahojen velvollisuus on analysoida toimintaympäristön muutoksia ja tunnistaa talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida riskien vaikutuksia ja lattia tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Tätä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan talousarvio- ja tilinpäätösprosessien avulla.

Talousarvion laadinnassa tulee noudattaa julkishallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan antamaa suositusta (laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta, 634/2011, 5 §).

Taloussuunnittelun rakenne ja sisältö

Talousarvio ja -suunnitelma ovat kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjauksväline. Toiminnan ohjaus tapahtuu toiminnallisten tavoitteiden sekä toimielimille osoitettujen resurssien kautta käyttötalousosassa ja investointiosassa. Talouden ohjaus puolestaan toteutuu tarkastelemalla tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa, jotka kokoavat kaikki resurssitarpeet ja niistä voidaan päätellä kunnan tulojen riittävyys koko toiminnan ylläpitämiseksi.

Talousarvion käyttötalousosassa sitovia eriä ovat tulosalueiden toimintamenojen ja –tulojen erotus eli toimintakate. Toimintamenot käsittävät sekä sisäiset että ulkoiset menot, mutta ei poistoja. Toimintatulojen kertyminen on osastojen ja ao. tulosalueen vastuulla.

Toimielin	Suunnitelman osa	Sitovuustaso
Valtuusto	Käyttötalousosa	- tulosalueen toimintakate - talousarvioon sitoviksi merkityt toiminnalliset tavoitteet
	Tuloslaskelmaosa	- tulo-rahoituksen riittävyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut
	Investointiosa	- hankekohtainen meno ja tulo
	Rahoitusosa	- lainan nosto-oikeudet (pitkäaikaisten lainojen lisäys)
	Henkilöstösuunnitelma	- talousarviovuosi (kokonaishenkilömäärä) - Kunnanvaltuusto päättää kunnanjohtajan ja osastonjohtajien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta. (Hallintosääntö 58 §)

Valtuusto hyväksyy tässä talousarviossa toimintakatteet ja toiminnalliset tavoitteet tulosalueita sitovaksi.

Investointiosassa määrärahat ja tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia. Siinä budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Poistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Mikäli talousarviossa ei ole erikseen muuta määrätty, talousarvion perustuvasta, oman toimialansa käyttösuunnitelmasta päättävät kunnanhallitus ja lautakunnat. Nämä toimielimet voivat edelleen siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa hallintosäännön mukaisesti alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle ja määrittellä samassa yhteydessä käyttösuunnitelman sitovuustason. Tämä toimielin tai viranhaltija ei voi siirtää toimivaltaa enää edelleen. Käyttösuunnitelman hyväksymisestä ja sen muutoksista ilmoitetaan kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus voi ohjata käyttösuunnitelmien laadintaa.

Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Tytäryhtiöiden tulos- ja rahoituslaskelmat ovat mukana talousarviokirjassa.

Talousarviossa ja tilinpäätöksessä on noudatettava samaa rakennetta. Talousarvio on laadittava siten, että talousarvion toteutumisen seuranta voidaan toteuttaa kirjanpidon avulla.

3. Toimintaympäristö ja taloudelliset lähtökohdat

Suomen ja muun maailman yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalous lähti vahvaan kasvuun koronaviruksen jälkeen. Kasvuvauhti on hidastunut kaikkialla maailmassa, kun sekä Yhdysvaltojen että Kiinan taloustilanne on heikentynyt ja euroalue on ajautunut energiakriisiin (Euro&Talous). Ekonomisti Tomi Kortelan mukaan monet riskit ovat nyt realisoitumassa, kun USA:ssa kysyntä on ylikuumentunut, euroalue on energiakriisissä ja Kiinassa koronapolitiikka ja kiinteistösektorin ongelmat hidastavat kasvua. Kasvu on Kortelan mukaan hidastumassa edelleen, mutta merkkejä varsinaista taluskriisistä ei kuitenkaan ole näkyvissä.

Euroalue lähti elpymään koronaviruksesta nopeasti ja kasvu oli ennakoitua nopeampaa. Euroalueen BKT saavutti koronavirusta edeltäneen ajan vuoden 2022 alkupuolella, mutta kokonaistuotanto ei näytä saavuttavan ennen koronavirusta vallinnutta kasvutrendiä. Venäjän hyökkäyssota on horjuttanut turvallisuutta Euroopassa ja samalla se on myös heikentänyt talousnäkyviä. Energiakriisi ja talousnäkyvät vaikuttavat kaikkien ihmisten arkeen. Energiakriisin vaikutus on vasta alkamassa ja Eurooppa on lähestymässä taantumaa. Euroalueen talouskasvuennustetta on heikennetty energiakriisin vuoksi. Joulukuussa 2021 EKP ennusti euroalueelle kasvua kuluvalle vuodelle 4,2% ja 2,9% vuodelle 2023. Syyskuussa 2022 keskimääräistä ennustetta kuvaava Consensus-ennuste vuodelle 2023 heikkeni 0,2%:iin. EKP:n skenaariossa kasvu vuonna 2023 pysähtyy ja kääntyy laskuun ollen -0,9%. Energiakriisin vaikutukset näyttävät siis tulevan viiveellä ja kasvu näyttää heikolta (Euro&Talous).

Maailmantalouden kasvuun vaikuttaa myös rahapolitiikan kiristyminen. Inflaatio on kiihtynyt ja keskuspankit nostavat korkoja. Euroalueella inflaatio oli elokuussa 2022 jo 9,1%. Ukrainan sotaan liittyvät talouspakotteet vaikuttivat ensin energian ja ruoanhintaan, mutta hintojen nousu on tasaisesti laaja-alaistunut. Inflaatiota on kiihdyttänyt myös euron heikentyminen suhteessa muihin valuuttoihin. EKP on ennustanut inflaation pysyvän nopeana lähineljänneksen aikana, mutta hidastuvan tämän jälkeen. EKP:n ennusteen mukaan inflaatio on 8,1% kuluvana vuonna, mutta kääntyy laskuun vuonna 2023 ollen 5,5% ja 2,3% vuonna 2024. Inflaation ennustaminen on kuitenkin hyvin epävarmaa. Ekonomistit ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että inflaatio hidastuu, mutta jatkuu aiempaa korkeampana (Euro&Talous).

EKP:n kiristettyä rahapolitiikkansa, lähtivät euroalueen markkinakorot nousuun. EKP on nostanut ohjaukorkoaan yhteensä 1,25%. Energiakriisin vaikutus inflaatioon vähenee, kun energianhinta on saavuttanut huippulukemansa. Inflaatio vaikuttaa ihmisten ostovoimaan heikentävästi ja tämä on vaarassa johtaa isoihin palkankorotusvaatimuksiin eri puolilla Eurooppaa. Palkkojen nousu välittyy kuitenkin hintoihin ja liian suuret palkankorotukset voivat aiheuttaa inflaatiota pitkittävän hintojen ja palkkojen nousun kierteen. Tämä kierre tulisi välttää, jotta inflaatio saadaan vakautettua. Vuoden 2022 aikana Euroopassa neuvotellut palkankorotukset ovat olleet keskimääräistä korkeampia, mutta palkkojen nousu ei ole kuitenkaan yhtä nopeaa kuin USA:ssa (Euro&Talous).

Suomen talous

Suomen BKT kasvoi vielä vuoden 2022 alkupuolella, mutta vajosi heinäkuussa. Kasvun odotetaan olevan 1,7% vuonna 2022. Nopea inflaatio ja kuluttajien heikentynyt luottamus talouteen synkentävät kasvunäkymää. Ennustemallit viittaavat BKT:n supistumiseen vuoden loppupuolella (Euro ja talous). Vuonna 2023 BKT:n kasvuennuste on 0,5%. Alkuvuodesta kasvu pysähtyy, mutta loppuvuodesta 2023 kotimaisen kysynnän odotetaan elpävän, kun hintojen nousu hidastuu ja palkat nousevat (VM).

Koronapandemiasta talous lähti nousuun nopeasti. Kuluttajien luottamus talouden kehitykseen kuitenkin sukelsi Venäjän aloittaman sodan myötä. Heikko luottamus ennakoii yksityisten kulutuksen supistumiseen. Halukkuus säästämiseen ja lainan ottoon on erittäin vähäistä. Kuluttajahintojen nousu on erittäin nopeaa ja jo pelkästään ruoan hinta kiihdytti inflaatiota yli 2,5% verran. Teollisuuden tuottajahintojen nousu on hieman laantunut. Kaupan alalla myynti on laskenut, mutta hintojen nousu kasvattaa kuitenkin euromääräistä liikevaihtoa edelleen. Asuntokauppa ja asuntolainen kysyntä ovat hiipuneet vuoden 2022 aikana (Euro&Talous).

Riittämätön kysyntä rajoittaa teollisuuden tuotantoa merkittävästi. Heikkenevä kysyntä yhdessä kustannusten nousun kanssa rasittavat yritysten kannattavuutta. Palveluissa merkittävin kasvua hidastava tekijä on työvoimapula. Työllisyysaste onkin ennätyksellisen korkea Suomessa, mutta nousu on kuitenkin pysähtynyt. Avoimien työpaikkojen määrä ei ole enää lisääntynyt. (Euro&Talous).

Koronakriisin jälkeinen nopea kasvu työllisyydessä ja kulutuksessa vahvistivat verotulojen kasvua ja sitä kautta julkista taloutta vuosina 2021 ja 2022. Talouden kasvu on kuitenkin hidastunut merkittävästi ja julkisen talouden alijäämä alkaa kasvaa uudelleen. Väestön ikääntymisestä aiheutuvat kasvavat menot, sekä valtion mittavat tukitoimet heikentävät julkista taloutta. Velanhoitokulut ovat lisäksi poissa muusta julkisesta rahoituksesta ja nämä kasvavat koko ajan. Korkeiden nousu voimistaa julkisen talouden velkaantumisen riskiä. Arvion mukaan kestävyysvaje on syksyllä 2022 n. 3% suhteessa BKT:hen (VM).

1.1.2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi ja se muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti. Vuosi 2023 näyttää poikkeuksellisen vahvalta, mutta kun hyvinvointialueiden rahoitus varmistuu, tulee kuntatalouden sopeuttamisvaikutus kasvamaan suhteellisesti eniten pienimmässä kunnissa. Kuntakentällä tulevat muutokset ovat merkittäviä, kun hyvinvointialueiden lisäksi työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät 2025 TE- toimistoista kuntien järjestettäväksi. Näin suurien muutosten vaikutusta kuntatalouteen on vaikeaa arvioida (Kuntaliitto).

Talouden kehityksen tunnuslukuja:

Ennusteen laatija	Vuosi	BKT, määrän muutos %	Inflaatio	Työttömyysaste	Yleinen ansiotasotaso	Julkisyhteisöjen velka, % BKT:sta
VM Syyskuu 2022	2020	-2,90	0,30	7,70	1,90	69,50
	2021	3,30	1,80	7,80	2,30	71,20
	2022	1,70	6,5	6,60	2,60	71,20
	2023	0,50	3,20	6,70	3,50	72,70
OP -Pohjola Elokuu 2022	2020	-0,40	0,70	8,00	1,80	68,00
	2021	3,00	1,10	8,20	2,50	72,30
	2022	2,0	6,8	6,5	3,0	68,00
	2023	0	3,90	7,00	4,0	69,00
Danske Bank Syyskuu 2022	2020	-2,90	0,30	7,80	1,80	69,60
	2021	3,30	2,00	7,70	2,50	70,50
	2022	2,0	6,60	6,80	2,60	70,60
	2023	-0,2	3,70	7,30	3,50	71,30
Suomen Pankki Syyskuu 2022	2020	-2,90	0,40	7,70	1,80	69,20
	2021	3,50	1,90	7,70	2,30	71,40
	2022	2,20	7,00	6,50	2,80	64,40
	2023	-0,3	4,30	6,50	3,00	65,40
EK/ETLA Syyskuu 2022	2020	-2,90	0,30	7,70	1,90	69,50
	2021	3,50	1,80	7,80	2,20	70,40
	2022	2,0	6,80	6,70	2,40	70,00
	2023	0,01	3,80	6,80	3,20	70,00
Nordea Syyskuu 2022	2020	-2,90	0,30	7,80	2,00	69,20
	2021	3,50	1,90	7,80	2,20	70,20
	2022	2,50	7,00	6,70	2,30	68,40
	2023	0,0	4,50	7,20	3,10	67,60

Kuntatalous Suomessa 2022-2025

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisvero, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruudesta 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa. (Kuntatalousohjelma)

Varhaiskasvatustulosten alentaminen 1.8.2023 alkaen pienentää kuntien maksutuloja arviolta 29 milj. euroa vuonna 2023 ja 70 milj. euroa pysyvästi vuodesta 2024 lukien. Varhaiskasvatustulosten alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Tämä kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa. Merkittävän veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Lisäksi sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja. (Kuntatalousohjelma)

Vuonna 2023 Kuntien valtionavut (laskennalliset valtionosuudet, valtionavustukset ja veromenetysten korvaukset) ovat valtion vuoden 2023 talousarvioesityksessä yhteensä 5,4 mrd. euroa, mikä on noin 7,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa. Aleneminen johtuu pääasiassa sote-uudistuksesta. (Kuntatalousohjelma)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta kasvattavat indeksikorotus, joka on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Uudet ja laajenevat tehtävät kasvattavat valtionosuutta noin 15 milj. eurolla. Näistä taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet (8,75 milj. euroa) sekä 10 Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:57 sitouttava koulu yhteistyö (3,33 milj. euroa). Lisäksi valtionosuutta kasvattavat muun muassa valtionosuuteen aikaisemmin kohdistuneen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen sote-uudistuksen myötä (22,6 milj. euroa), perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. euroa). (Kuntatalousohjelma)

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 1,50 prosenttiyksiköllä 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin. Valtionosuusprosentin laskua selittävät pääosin vuonna 2023 käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä valtionosuusprosenttia pienentämällä. Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä. (Kuntatalousohjelma)

Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä noin 862 milj. euroa eli noin 1,8 mrd. euroa matalammat kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa. Kuntien verotulomenetysten korvauksia alentaa voimakkaasti sote-uudistus. (Kuntatalousohjelma)

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksista kuntatalouteen kohdistuu arviolta 1,3 mrd. euroa, ja ne kasvavat edellisvuodesta noin 160 milj. euroa. Indeksikorotus kasvattaa kuntien valtionosuutta noin 54 milj. eurolla. Hallituksen linjauksen mukaisesti koronaepidemiasta johtuvat toiminnan volyymin ja kustannusten pienentyminen eivät vaikuta alentavasti tulevien vuosien rahoitustasoon ja jakautumiseen. Siksi valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla vuonna 2023. (Kuntatalousohjelma)

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätysellisen vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi

vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 mrd. euroa positiivinen vuonna 2023. Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Vuosikate riittää painelaskelmassa kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin. (Kuntatalousohjelma)

Katsaus Ylitornion ja sen lähialueiden talouteen ja kehitykseen

Lapin suhdannekehitys kääntyi vuonna 2021 edellisen koronavuoden notkahduksen jälkeen kasvuun. Liikevaihdon vuosimuutos oli positiivinen kaikilla tarkastelluilla toimialoilla. Vahvimmin liikevaihto kasvoi kaivostoiminnassa ja teollisuudessa. Henkilöstömäärän kehitys oli maltillisempaa. Eniten henkilöstömäärä kasvoi pk-teollisuudessa, matkailussa henkilöstömäärän kehitys jäi negatiiviseksi. Myös matkailusektori näyttää kuitenkin Lapin suhdannekatsauksen mukaan olevan toipumassa koronan vaikutuksista.

Ylitornion kunnassa on tilastojen mukaan noin 360 yritystä, eri toimialat kattavasti edustettuina. Yritysten määrä suhteutettuna väkilukuun on Lapin alueella korkea. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on lähes 99 miljoonaa euroa. Liikevaihto on laskenut viime vuosina. Pudotukseen vaikuttaa covid-19 pandemian vaikutukset liike-elämään (pakotteet, rajojen sulkeminen jne.). Yritykset työllistävät tällä hetkellä noin 680 henkilöä, määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Yritysten liikevaihto per henkilö oli 146 000 euroa. Tornionlaakson yritysten kokonaisliikevaihto oli yhteensä noin 218 miljoonaa euroa. Kaupan, matkailun ja pienteollisuuden aloilla oli suuria ongelmia koronapandemian kanssa, pandemian vaikutukset näkyivät kasvussa ja uusissa investoinneissa.

Torniojoen välittömällä vaikutusalueella kesämatkailu on perinteisesti vilkasta, talvella matkailu keskittyy pääosin järvialueiden matkailuyrityksiin. Vuonna 2021 rekisteröityneiden yöpymisten määrä alueella oli noin 13 750 (6 yritystä). Näistä kotimaisia yöpymisiä oli 10 850, loput ulkomaisia. Majoittujien kansalaisuudet vaihtelevat runsaasti eri yritysten ja alueiden välillä. Järvikylissä on yrityksiä, joiden kaikki majoittuvat tulevat normaalisti ulkomailta.

Ylitornion kunnan taseessa on aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää eikä kriisikuntakriteerit täyty. Ylitornion kunnassa on viime vuosina ollut todella suuret investoinnit, joita on katettu aiempien vuosien kassarahoituksella, mutta myös lainarahoituksella. Huomioitava on se, että sekä Ylitornion kunnan, että kuntakonsernin lainakanta on kasvanut viime vuosina. Kunnan lainamäärä euroa per asukas (laskettuna 31.12.2021 asukasmäärällä) on noin 917 euroa, kun se vuotta aiemmin on ollut 136 euroa. Vaikka taloustilanne on hyvä, tulee taloudessa keskittyä ennakointiin ja hyvään varautumiseen. Vuoden 2022 talousarvio ja taloussuunnitelma 2023-2024 oli tasapainossa, mutta Ylitornion kunnan tilinpäätöksen tilanteelle 31.12.2022 on reilusti alijäämäinen.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulojen ennustamista helpottaakseen Kuntaliitto julkaisee veroennustekehikon sekä valtakunnallisesti että kuntakohtaisesti muutaman kerran vuodessa. Kuntaliitto tekee tilastoja tilitetyistä veroista. Ennusteet perustuvat paikkakunnan väestönkehitykseen, ansiotuloissa tapahtuviin muutoksiin sekä ansiotuloista tehtäviin vähennyksiin. Vähennykset perustuvat valtion tekemiin budjettiveropäätöksiin ja valtionvarainministeriön viimeisimpiin ennusteisiin. Viimeisin veroennustekehikko valmistui 16.11.2022. Ennustepäivityksessä on huomioitu Verohallinnon verovuoden 2021 valmistuneen verotuksen vaikutukset.

Kunnille maksettavien verotulojen ennusteet vuosille 2022– 2025

Kunnallisveron veropohjan muutokset %	2022*	2023*	2024*	2025*
Ansiotulojen kehitys	4,3	3,8	3,3	3,3
Ansiotulot – vähennykset	4,3	3,2	4,2	3,9
Maksettava vero	4,4	-59,7	4,2	3,9
Tilitykset kunnille	4,8	-53,5	-7,4	2,3
Yhteisöverotilitykset	6,7	-32,8	-8,8	3,7
Kiinteistöverotilitykset	7,0	-1,4	1,0	1,0
Kuntien verotulot yhteensä	5,1	-47,1	-6,4	2,3

Vuonna 2023 alkaa kuntien ja kuntatalouden uusi aikakausi, kun sosiaali- ja terveystaloudet poistuvat kuntien taloudesta ja järjestäminen ja kustannukset siirtyvät hyvinvointialueille. Uudistus mullistaa kuntien rahoitusjärjestelmän, kun yli puolet verotuloista ja kaksi kolmannesta valtionosuuksista siirretään hyvinvointialueiden rahoittamiseen.

Verotuloennusteet on laadittu Kuntaliiton uusimman veroennustekehikon 16.11.2022 perusteella, hyväksikäyttäen myös valtionvarainministeriön kuntakohtaista painelaskelmaa.

Marraskuun veroennustekehikon päivitys perustuu osin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä, tämän lisäksi ennusteessa on myös huomioitu verotilitykset lokakuuhun asti sekä Verohallinnon ennakkotieto marraskuun verotilityksestä. Myös valmistunut verotus 2021 on huomioitu päivityksessä. Talouden ja työllisyyden myönteinen kehitys on näkynyt positiivisesti kunnallisveron viime kuukausien tilityksissä. Suurin muutos koskee kuluvan vuoden palkkasumman kehitystä. Palkkasumma kasvasi kuluvana vuonna selvästi verrattuna esimerkiksi syyskuun arvioihin. Kasvu ei kuitenkaan näy suoraan kuluvan vuoden kunnallisveron tilityksissä, vaan verrattain suurempina jäännösveroina ensi vuonna. Ennusteen mukaan ensi vuoden kunnallisveron veropohjan kasvu on kuitenkin maltillisempi ja kunnallisveron kokonaiskertymä on kutakuinkin samalla tasolla vuosina 2024 - 2026. Kuntakohtainen kehitys voi kuitenkin poiketa selvästikin koko maan kehitysarviosta. Tämä johtuu tarkennuksista kuntakohtaisissa veropohjissa ja verosta tehtävissä vähennyksissä verovuonna 2022. Maksettavalla kunnallisverolla 2022 on suora vaikutus kuntakohtaisiin jako-osuuksiin ja arvioituihin vero-oikaisuihin ensi vuonna. Myös palkkasumman kuntakohtainen kehitys voi poiketa ennusteesta. Kuluvan vuoden parantunut tilanne nostaa myös tulevien vuosien kunnallisveroennustetta, mutta ensi vuoteen liittyy paljon epävarmuutta talouden kehityksestä. (Kuntaliitto)

Yhteisöveron kuluvan vuoden kehitys on ollut jopa kunnallisveron kehitystäkin parempaa ja viimeisimmänkin ennusteen mukaan se jatkaa vahvaa kehitystään. Valmistuneen verotuksen 2021 tiedoista käy ilmi, että kunnille maksettava yhteisövero kasvaa noin 40 prosenttia vuodesta 2020. Kuluvan ja ensi vuoden ennakkoverot ovat myös kehittyneet hyvin ja nostavat omalta osaltaan yhteisöveron kertymääriä. Yhteisöveron huima nousu heijastuu positiivisesti myös tuleville verovuosille. Kuntakohtaiset lopulliset yhteisöveron jako-osuudet verovuodelle 2023 vahvistuvat ensi vuoden alussa, kun ne tammikuun 2023 verotilityksissä otetaan käyttöön. Kiinteistöveron osalta on myös odotettavissa nousua kuluvana vuonna. Verohallinnon arvion mukaan reilut 6 prosenttia verovuoden 2022 kiinteistöveroista arvioidaan kertyvän ensi vuonna. Huhtikuun vastaava arvio oli noin 10 prosenttia. Muutos nostaa kuluvan vuoden kertymääriä noin 60 miljoonalla eurolla koko maassa. (Kuntaliitto)

Ylitornion kunnalle kertyvät verotulot eivät yleensä ole toteutuneet kuntaliiton veroennustekehikon ennusteen mukaisesti, vaan varovaisuuden peruste huomioiden ollaan päästy lähemmäs.

Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksilöllä. Jatkossa ansiotuloista maksetaan nykyistä enemmän veroa valtiolle, mutta vähemmän kunnalle, jolloin kokonaisuutena verotuksen taso säilyy lähes ennallaan. Nykyistä suurempi osuus verosta tehtävistä vähennyksistä siirtyy valtion verosta tehtäväksi. Tästä johtuen kunnallisverosta vähennettävä osuus pienenee huomattavasti ja samalla kunnallisveron efektiivisyys myös paranee (nimellisen ja efektiivisen veroasteen erotus). Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta leikataan yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti. Näin ollen kuntien osuus yhteisöverosta putoaa melkein 30 % verovuonna 2023. Yhteisöverotilityksiin vuosina 2023–2025

vaikuttaa ennen verovuotta 2023 tilitettävät yhteisöverot. Ne kertyvät vanhoilla kuntien osuuksilla ja nostavat näin ollen yhteisöveroennusteen tasoa väliaikaisesti, erityisesti muutosvuosina 2023 ja 2024. Hyvinvointialueiden verotuksellinen asema tuloverotuksessa vastaa jatkossa muiden julkisyhteisöjen verotuksellista asemaa. (www.soteuudistus.fi, Veroennuste, Kuntaliitto 30.8.2021.)

Valtuusto on päättänyt lopulliset kiinteistöveroprosentit vuodelle 2023 14.11.2022. Tuloveroprosenttia ei vuodelle 2023 voi muuttaa, vaan kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia alennetaan 12,64 prosenttiyksikköä. Ylitornion kunnan kunnallisveroprosentti on ollut 20 prosenttia ja tämän vähennyksen jälkeen Ylitornion Kunnan kunnallisveroprosentti vuonna 2023 on 7,36 prosenttia. Kehys on laskettu vuoden 2023 veroprosentin kertymäennusteen mukaisesti, mutta verotulojen kertymään sisältyy monia huomattavia epävarmuustekijöitä, kuten työllisyyden kehitys ja suuri eläköitymisten määrä. Ylitorniolla kunnallisveroprosentti on 20 prosenttia. Ylitornion veroprosentti oli Lapin maakunnista kolmanneksi matalin. Sama veroprosentti Lapin kunnista on Kolarissa ja Tervolassa. Matalampi tuloveroprosentti Lapin kunnista vuonna 2021 on ainoastaan Inarissa (19,00 %) ja Ranualla (19,75 %). Myös kiinteistöveroprosentit pysyivät ennallaan ja ovat lähellä valtakunnallisia alarajoja. Kunnallisvero, yhteisöverot sekä kiinteistövero kasvoivat vuonna 2021

Valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton 20.9.2022 päivitetyn kuntakohtaisien ennakkollisten valtionosuuslaskelmien perusteella. Laskelmaan on päivitetty VM:n tuoreimmat valtion budjettiesitykseen sisältyvät muutokset. Myös sote-uudistuksen myötä kunnista hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten vaikutus sisältyy laskelmaan.

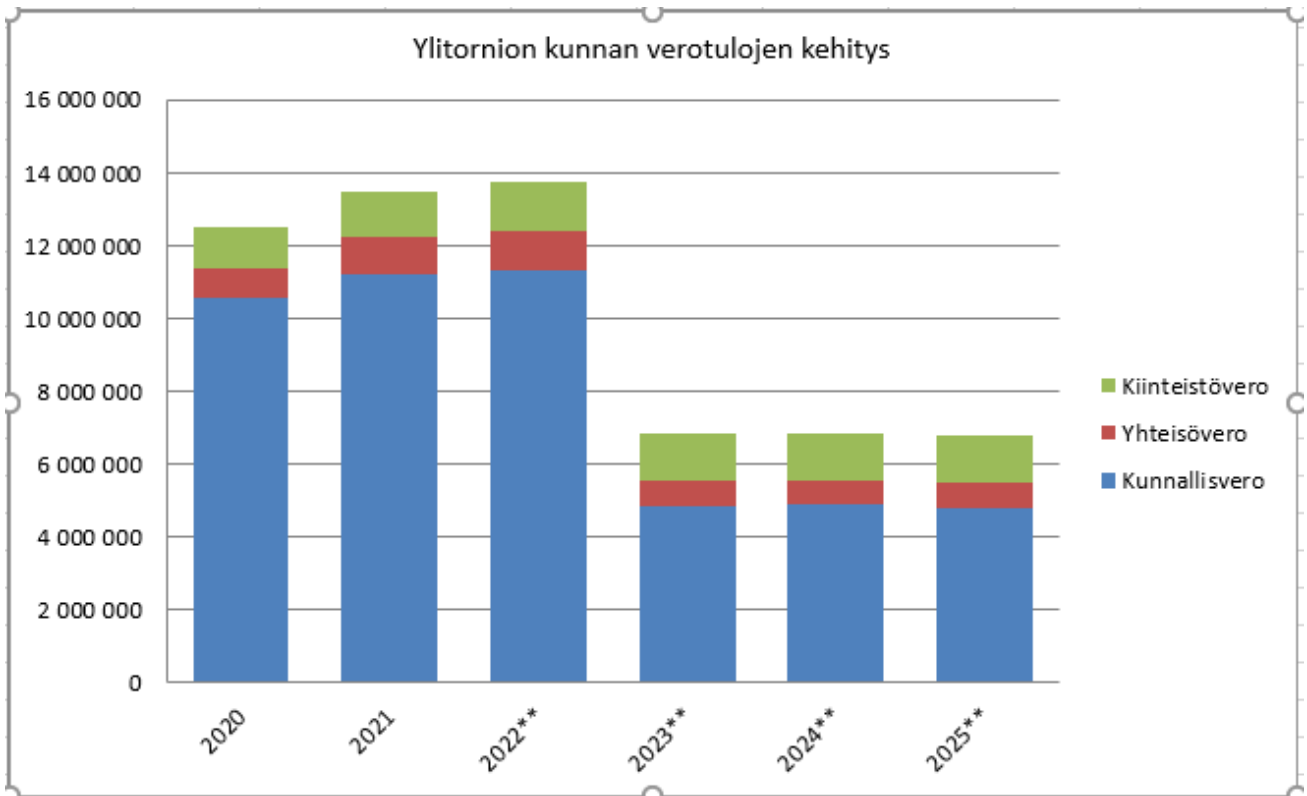
Kuntaliiton ennakkolliset valtionosuuslaskelmat poikkeavat hieman valtiovarainministeriön ennakkollisista valtionosuuslaskelmista esimerkiksi sen vuoksi, että Kuntaliiton tasauslaskelma perustuu Kuntaliiton tuoreimpaan veroennusteeseen. Kuntaliiton valtionosuuslaskelmien summa sisältää myös opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet.

Vuodelle 2023 on budjetoitu valtionosuuksia varovaisuuden periaatteen mukaisesti 5 400 000 euroa. Valtionosuudet vuodelle 2022 tulevat toteutumaan hieman alle budjetoidun.

Verotulojen kehitys Ylitornion kunnassa

TILIVUOSI	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Kunnallisvero	10 594 000	11 203 000	11 337 000	4 828 000	4 892 000	4 812 000
<i>Muutos %</i>	0,2	5,7	1,2	-57,4	1,3	-1,6
Yhteisövero	766 000	1 028 000	1 090 000	732 000	668 000	692 000
<i>Muutos %</i>	3,4	34,2	6	-32,9	-8,8	3,7
Kiinteistövero	1 153 000	1 269 000	1 313 000	1 291 000	1 291 000	1 291 000
<i>Muutos %</i>	-8,5	10,1	3,4	-1,6	0	0
Verotulot yhteensä	12 513 000	13 500 000	13 740 000	6 851 000	6 851 000	6 795 000
<i>Muutos %</i>	-0,4	7,9	1,8	-50,1	0	0
Efektiivinen veroaste	12,6	12,7	12,6	5,1	5,2	5,2

Valtionosuuksien kehitys Ylitornion kunnassa

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Valtionosuudet	18 638 391	18 430 458	18 109 104	20 053 845	20 079 843	20 677 535
Kehitys %		-2,70 %	-1,12 %	-1,70 %	11,00 %	0,1 %
Valitonusuus/asukas	4 438	4 476	4 398	4 999	5 135	5 316

Valtionosuudet ovat viime vuosina laskeneet vuoteen 2019 asti. Vuonna 2020 valtionosuudet ovat kasvaneet vuoteen 2019 verrattuna johtuen maan hallituksen lisätalousarvioissa tehdyistä päätöksistä. Päätökset ovat kuitenkin pääasiassa olleet määräaikaisia. Kasvua valtionosuuksissa on seurannut myös vuosina 2021 ja 2022.

Vuonna 2021 valtionosuudet ovat pysyneet suhteellisen samalla tasolla vuoden 2020 kanssa. Ainoastaan pientä nousua edellisvuodesta. Vuodelle 2022 nousua tulee jo hieman enemmän. Ylitornion kunnan taulukossa mainittu valtionosuus sisältää verotulomenetysten korvausta 2 681 539 euroa. Vuoden 2022 valtionosuus ilman edellä mainittuja verotuloihin liittyviä eriä on 18 313 110 euroa, noin 550 000 euroa suurempi kuin edellisvuonna. Vuonna 2021 tämä oli 17 744 357 euroa. Ylitornion kunnalta valtionosuuksista perittävät kotikuntakorvaukset vuodelle 2022 ovat 58 127 euroa.

Vuodesta 2021 vuoteen 2022 Kuntaliiton julkaiseman ennakkotiedon mukaan Ylitornion kunnan saama valtionosuus tulee olemaan 20 677 535 euroa, mikä on 5 316 euroa asukasta kohden. Muutos vuodesta 2021 on 597 692,00 euroa, joka on vajaa kolme prosenttia enemmän. Kasvua vuodesta 2021 vuoteen 2022 on 181 euroa per asukas.

Väestömuutokset Lapissa ja Ylitorniolla

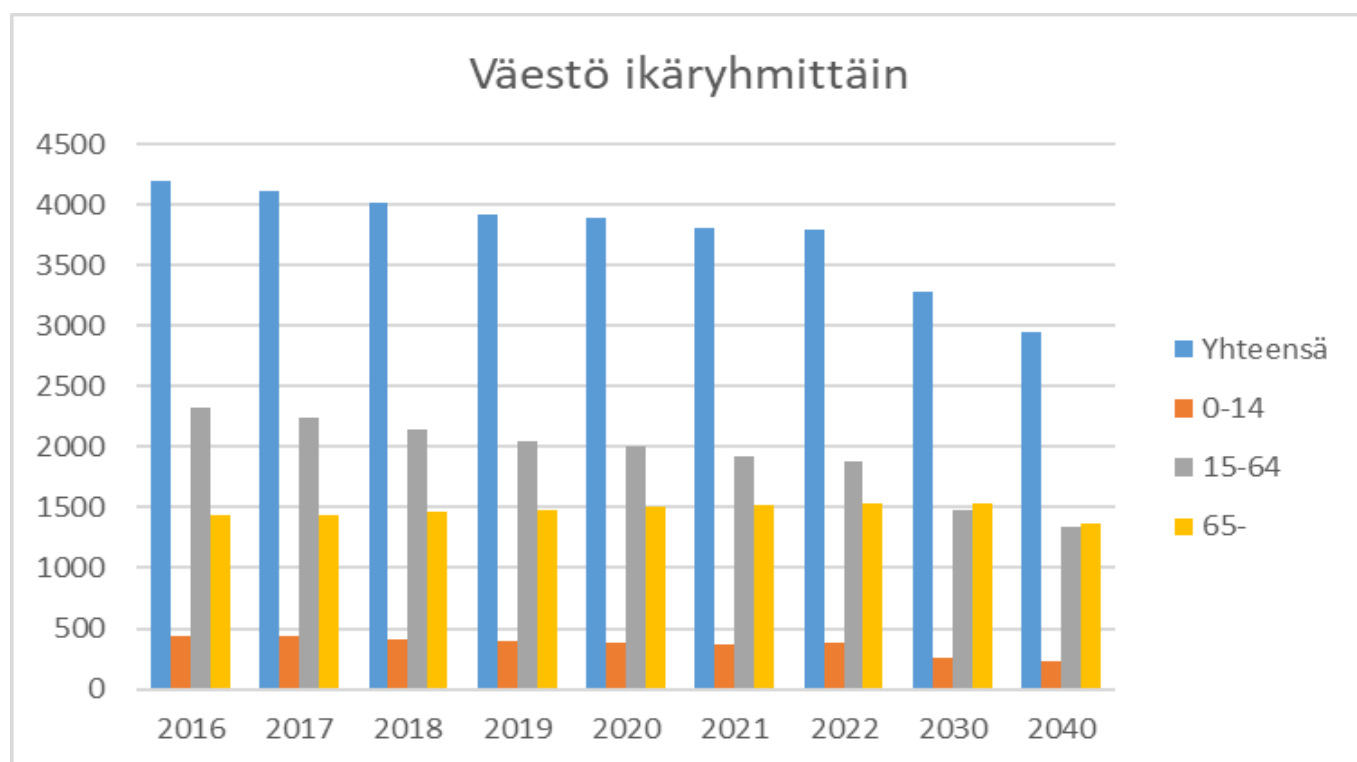
Lapin väestömäärä oli vuoden 2022 syyskuussa 175 778 henkilöä. Kesäkuussa 2021 väestömäärä oli 176 444

henkilöä eli väestö on vähentynyt vuoden aikana 666 henkilöllä. Väestökehityksen laskusuhdanne on jatkunut pitkään. Jotta päästäisiin Lappi-sopimuksessa 2017 asetettuun vuoden 2040 väestötavoitteeseen 185 000 asukkaasta, on edellytyksenä elinkeinoelämän voimakas kasvu, syntyvyyden lisääminen, positiivinen muuttoliike sekä maahanmuuttajien määrän kasvu. Väestöllinen huoltosuhde on Lapissa maan keskiarvoa korkeampi. Väestökehitys ja ikärakenne ovat suuri haaste työvoiman saatavuudelle ja toimivat elinkeinoelämän kasvurajoitteena.

Ylitornion väkiluku oli vuoden 2021 lopussa 3 832 henkilöä. Vuoden 2022 elokuun loppuun mennessä väkiluku on vähentynyt 50 henkilöllä ja oli 3 794 eli väestö on vähentynyt vuoden aikana 38 henkilöllä. Koko Lapissa arvioidaan, että yli 65-vuotiaiden määrä on jatkuvassa kasvussa vuoteen 2022 asti. Ylitorniolla väestökehitys noudattaa samaa kaavaa kuin Lapissa. Väestökehitys ja ikääntyminen näkyvät huoltosuhteen heikkenemisenä.

Ylitornion kunnan väestö ikäryhmittäin

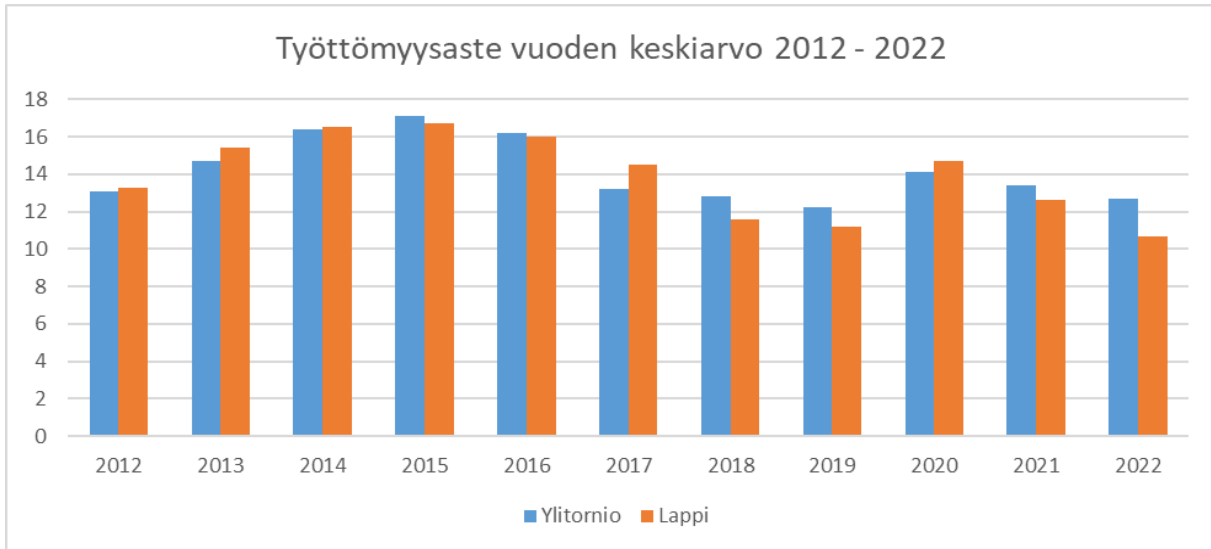
Työllisyys

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömiä oli vuoden 2022 elokuussa 187 000, mikä oli 8 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysaste oli 6,7 prosenttia, kun se edellisvuoden elokuussa oli 6,5 prosenttia. Työllisiä oli vuoden 2022 elokuussa 30 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työllisyysasteen trendiluku oli 73,6 prosenttia ja työttömyysasteen trendiluku oli 7,1 prosenttia.

ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Lapissa oli elokuun lopussa 7995 työtöntä työnhakijaa. Työttömiä oli 1190 vähemmän kuin heinäkuussa ja 1215 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli elokuussa Lapissa 9,9 % (vuonna 2021 osuus oli 11,4 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä kaikista työttömistä on laskenut. Heitä oli elokuussa 2 422 henkilöä (vuoden 2021 elokuussa vastaava luku oli 3 172 henkilöä).

Ylitorniolla työttömyysaste on vuonna 2022 ollut keskimäärin (tammi- elokuu) 12,7 %, kun se koko Lapissa on ollut 10,7 %. Elokuun lopussa työttömänä oli Ylitorniolla 168 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden työttömänä olleita) oli 58 henkilöä. Viime vuonna vastaavaan aikaan Ylitorniolla oli työttömänä 192 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä oli 66 henkilöä.

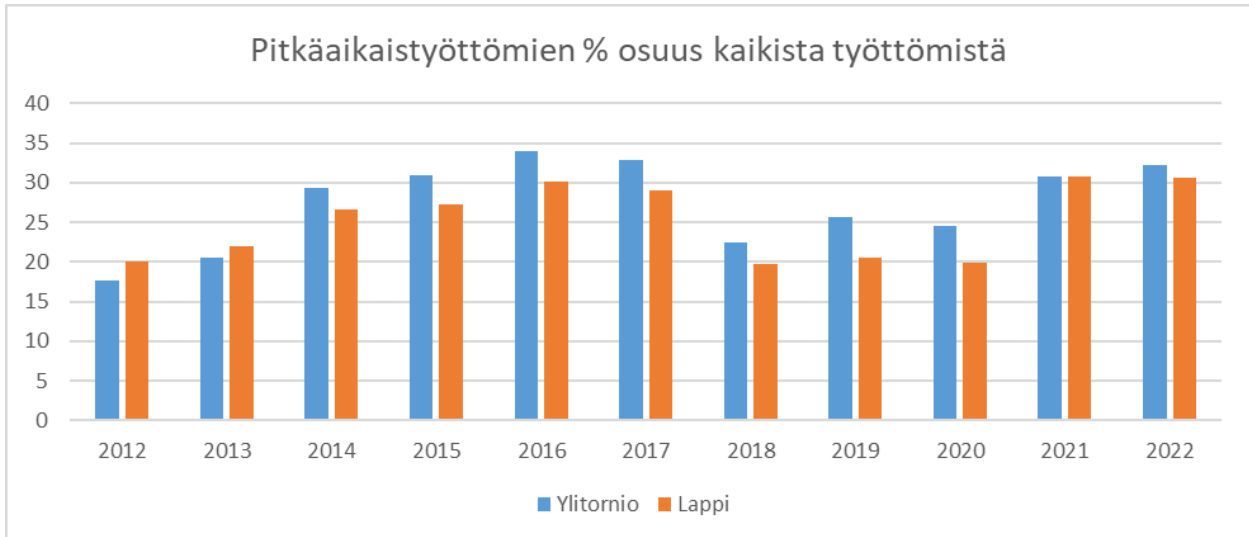

Kaaviossa vuoden 2022 luvut ovat elokuun lopun tilanteen mukaan. Koko työllistämisen tulosalue on budjetoitu yleishallinnon osastolle. Kelan perimä kunnan työmarkkinatuen kuntaosuus lähti vuoden 2020 aikana nousuun. Koronaepidemia vaikutti selvästi kuntaosuuksien kasvuun. Yksi syy työmarkkinatuen kunnan maksuosuuksien kasvuun oli koronaepidemian takia laadittu tilapäislaki yrittäjille oikeus hakea työttömyysturvaa. Tilapäislaki astui voimaan takautuvasti maaliskuusta 2020 alkaen ja oli voimassa 28.2.2022 saakka. Vuonna 2022 kunta maksoi 5 767,26 euroa työmarkkinatuen kuntaosuutta tämän tilapäislain takia.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
75 925	86 626	117 388	212 156	223 062	170 553	132 381	133 636	172 137	136 967	132 366

Kunnan maksamaa 50 %:n maksuosuutta on maksettu vuoden 2022 tammi-elokuun aikana keskimäärin 17 henkilöstä (vuoden 2021 vastaava määrä oli 27 henkilöä) ja 70 %:n maksuosuutta on maksettu 20 henkilöstä (vuoden 2021 vastaava määrä oli 15 henkilöä). Yhteenlaskettuna kunnan maksuosuuden keskiarvo vuonna 2021 42 henkilöä. Vuonna 2022 elokuuhun mennessä keskiarvo on 37 henkilöä. Taulukon euromäärät ovat elokuun lopun tilanne.

Katsaus kuluvan vuoden 2022 talousarvion toteutumiseen

Kunnanvaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymä talousarvio vuodelle 2022 on laadittu tasapainoon. Vuonna 2022 on marraskuuhun mennessä tehty myöhemmin tekstin alta löytyvän taulukon mukaiset määrärahamuutokset.

Ylitornion kunnan tilikauden 2022 lopullisen tuloksen ennustamiseen aiheuttaa haastetta perusturvalautakunnan selvästi talousarvion ylittävä arvioitu toteuma vuodelta 2022. Talousarviokirjan valmisteluhetken tilanteessa sosiaalipalveluiden tulosalue on ylittymässä 307 000,00 euroa, vanhuspalveluiden tulosalue 1 788 000,00 euroa ja erikoissairaanhoidon tulosalue 489 000,00 euroa. Lisäksi on haettu ylityslupaa vanhuspalveluiden tulosalueelle 55 000,00 euroa, sosiaalipalveluiden tulosalueelle 18 000,00 euroa ja terveyskeskuspalvelujen tulosalueelle 18 000,00 euroa.

Rahoitusmarkkinoiden muuttuneet taloudelliset näkymät ovat vaikuttaneet kunnan rahoitusomaisuuteen ja negatiivisen koron edellyttämät toimenpiteet ovat vaikuttaneet kassanhallintaan.

Valtionosuudet on arvioitu budjettiin varovaisuuden periaatteella. Syksyn 2022 tilanteen mukaan näyttää, että valtionosuudet tulevat jäämään hieman alle budjetoidun vuonna 2022. Verotulot taas näyttäisivät ylittävän budjetoidun verotulon, kun verotulojen tilitysrytmi on saatu kuntoon. Kuluneet pari kolme viimeistä vuotta ovat pitäneet sisällään normaalia enemmän epävarmuustilanteita, jotka ovat vaikeuttaneet talouden ennustettavuutta muun muassa alueellisten koronavirusepidemian johdosta tehtävien toimenpiteiden takia, jotka ovat vaikuttaneet esimerkiksi kuntamme alueella järjestettävään rajavalvonnan määräysten myötä tulleisiin velvoitteisiin. Alla tarkempi erittely vuonna 2022 tähän mennessä syntyneistä koronavirusepidemiaan liittyvistä kustannuksista, jotka eivät liity suoraan rajavalvonnan tai testauksen kustannuksiin.

Pandemiakulut osastoittain:

Yleishallinto	-0 euroa
Perusturva	-27 558,63 euroa
Sivistys	-54,04 euroa
Tekninen	-33 708,40 euroa
Pandemiakulut yhteensä	61 321 euroa

Yllämainituista kulujen lisäksi on syntynyt valtiolta haettavia koronavirusepidemian testauksen ja rokottamisen kustannuksia.

Valtuusto on marraskuuhun mennessä myöntänyt seuraavat ylitysluvat vuoden 2022 talousarvion käyttötalouteen:

Sivistys (kv 20.6.2022 § 30)	50 000 €
- Keskiasteen koulut	
Tekninen (kv 20.6.2022 § 29)	100 000 €
- Kiinteistötoimi	
Kunnanhallitus (kv 17.10.2022 § 44)	15 000 €
- Kunnanhallitus	
Perusturva (kv 14.11.2022 § 57)	
- Sosiaalipalvelut	307 000 €
- Vanhuspalvelut	1 788 000 €
Erikoissairaanhoido	489 000
Yhteensä ylitysoikeus	2 749 000 €

Myönnetyt ylitykset käyttötalouteen ovat yhteensä 2 749 000 euroa, myönnetyt/haetut ylitykset yhteensä 2 840 000,00 euroa jolloin kuluvan vuoden tilikausi olisi talousarvion mukaisten lukujen toteutuessa 2 840 000,00 euroa alijäämäinen. Oheisessa taulukossa on huomioitu arvioitu valtionosuuksien lasku sekä arvioidut muutokset loppuvuodesta tilittäviin verotuloihin sekä tiedossa olevat rahastomuutokset. Toimintakatteessa ei ole huomioitu valtiolta saatavia, haussa olevia korvauksia.

	TA2022	Myönnetyt/anotut ylitykset	Arvioitu tulos 2022
Toimintakate	-32 099 200	-2 840 000	-34 939 200
Verotulot	12 800 000		13 500 000
Valtionosuudet	20 800 000		20 675 070
Rahoitustuotot ja -kulut	53 300		53 300
Vuosikate	1 554 100		-710 830
Poistot ja arvonalennukset	-1 622 400		- 1 516 132
Poistorojen muutos	68 300		68 300
Rahaston muutos			130 000
Tilikauden tulos	0		-2 028 662

Oheisessa investointien kassavirran taulukossa on huomioitu vuonna 2022 tähän mennessä valtuustossa tehdyt määrärahamuutokset.

Alla eriteltynä vuoden 2022 aikana päätetyt investointien määrärahamuutokset

- kunnanhallitus (kv 19.9.2022 § 35)
- määrärahasiirto 300 000 euroa kohdasta Ainiovaaran kehittäminen kohtaan kiinteistöjen hankinta
kunnanhallitus (kv 14.11.2022 § 54)
- määrärahasiirto 17 000 euroa kohdasta Ainiovaaran kehittäminen kohtaan yleishallinnon ohjelmistohankinnat
tekniinen ltk (kv 14.11.2022 § 55)
- määrärahasiirto 50 000 euroa kohdasta vesi- ja viemäriaitos kohtaan uimahalli-kuntotalo
kunnanhallitus (kv14.11.2022 § 56)
- määräraha- ja investointikohtalisäys 30 000 euroa kohtaan Aavasaksan Paviljongin koneet ja laitteet
- määräraha katetaan kunnan taseen elinkeinojen kehittämis- ja kunnan toimintojen uudelleen järjestelyrahastosta.

Tehdyt määrärahamuutokset yhteensä 30 000 euroa, määrärahasiirrot yhteensä 367 000 euroa

Investointien kassavirta	TP2021	TA2022	Toteuma 10/22	Toteuma %
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 945 900	-3 925 000	-674 121	17,2 %
Rahoitusosuudet investointeihin	49 504	205 000		0,0 %
Käyttöomaisuuden myynnit	2 362		65 000	100 %
Investointien rahavirta	-2 894 034	-3 720 000	-609 121	16,4%

Investointien rahavirta toteutunee tämän hetkisen tiedon valossa alle budjetoidun. Suurimmat investointeihin liittyvät kululaskut ajoittuvat loppusyksyyn. Investointien rahoitusta on seurattava tarkkaan tulevina vuosina.

Saadut investointitulot eivät ole toteutuneet, koska investointien toteuttaminen on vielä kesken. Investointien rahavirran alittuessa kassavaroilla katetaan pandemiakustannusten ja käyttötalouden määrärahaylityksiä.

TULOSLASKELMA		TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Toimintatulot		11 480	10 147	4 010	-6 137	-153,0 %
Toimintamenot		-42 727	-42 246	-14 067	28 180	-200,3 %
Toimintakate		-31 247	-32 099	-10 056	22 043	-219,2 %
Verotulot		13 500	12 800	6 300	-6 500	-103,2 %
Valtionosuudet		20 120	20 800	5 400	-15 400	-285,2 %
Rahoitustulot ja -menot						
	Korkotuotot	-1	0	0	0	
	Muut rahoitustuotot	50	6	6	0	0,0 %
	Korkomenot	-13	-20	-20	0	0,0 %
	Muut rahoitusmenot	-5	-8	-8	0	0,0 %
Vuosikate		2 404	1 478	1 622	143	8,8 %
Poistot ja arvonalentumiset		-1 373	-1 547	-1 489	58	-3,9 %
Tilikauden tulos		1 032	-68	133	201	151,4 %
Tilinpäätössiirrot		186	68	79	10	13,2 %
Tilikauden ylijäämä		1 217	0	212	212	100,0 %

Tuloslaskelma

Ulkoiset (1000€)	TP2021	TA2022	TA2023
TOIMINTATUOTOT	11 480	10 147	4 010
TOIMINTAKULUT	- 42 727	- 42 246	- 14 067
TOIMINTAKATE/JAÄMÄ	- 31 247	- 32 099	- 10 056
Verotulot	13 500	12 800	6 300
Valtionosuudet	20 120	20 800	5 400
Rahoitustuotot ja -kulut	31	- 22	- 22
Korkotuotot	- 1		
Muut rahoitustuotot	50	6	6
Korkokulut	- 13	- 20	- 20
Muut rahoituskulut	- 5	- 8	- 8
VUOSIKATE	2 404	1 479	1 622
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 373	- 1 547	- 1 489
TILIKAUDEN TULOS	1 032	- 68	133
Varausten ja rahastojen muutokset	186	68	79
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 217		212

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	
Toimintatulot/Toimintamenot, %	26,9	24	28,5	450,0%	15,8%
Vuosikate/Poistot, %	175	96	109	13,4	12,3 %
Vuosikate €/asukas	628	390	443	53,6	12,1 %
Asukasmäärä	3 830	3 794	3 660	-134,0	-3,7 %
Verotulot €/asukas	3 525	3 374	1 721	-1652,4	-96,0 %
Valtionosuus €/asukas	5 253	5 482	1 475	-4006,9	-271,6 %

Vuoden 2022 tuloslaskelma ja tuloslaskelman tunnusluvut taulukossa on vuoden 2021 asukaslukuna käytetty tilastokeskuksen vahvistamia lukuja. Ensimmäisessä tuloslaskelma -taulukossa ja tuloslaskelman tunnusluvut -taulukossa ovat TA 2022 -sarakeessa mukana marraskuuhun 2022 mennessä tehdyt määrärahamuutokset. Toisessa tuloslaskelmataulukossa on TA 2022 -sarakeessa valtuuston joulukuussa 2021 hyväksymä TA2022 ilman vuoden aikana tehtyjä määrärahamuutoksia. Asukasmäärään vuosille 2022 ja 2023 on käytetty tilastokeskuksen tämän hetken uusinta julkaistua ennakkotietoa. Vuodenvaihteen 2022-2023 asukasmääräksi on ennakoitu **3 3794** henkilöä.

Tulosarviot suunnitelmavuosille 2023-2025

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 246 734	-32 099 200	-10 056 100	-10 267 700	-10 267 700
Verotulot	13 500 336	12 800 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000
Valtionosuudet	20 119 744	20 800 000	5 400 000	3 600 000	3 900 000
Rahoitustuotot ja -kulut	30 943	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
VUOSIKATE	2 404 289	1 478 800	1 621 900	-389 700	-89 700
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 217 483		211 600	-1 800 000	-1 500 000

Taulukon ennusteluvut vuosille 2024-2025 ovat keskimääräisiä ennusteita kuntien tulo- ja menovirroista. Kuntien talousennusteissa kuntien valtionosuudet vuosille 2024-2025 tulevat muuttumaan suuresti, samoin kuin koko kuntien meno- ja tulorakenne. Varmuutta lopullisista vaikutuksista ei vielä ole. Vuosien 2024-2025 tiedot perustuvat eri asiantuntijoiden materiaaleista koottuihin arvioihin.

4. Käyttötalous tulosalueittain

4.1. Taloussuunnitelman yhteenvetotaulukot osastoittain

Talouskehys vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmavuosille 2024-2025

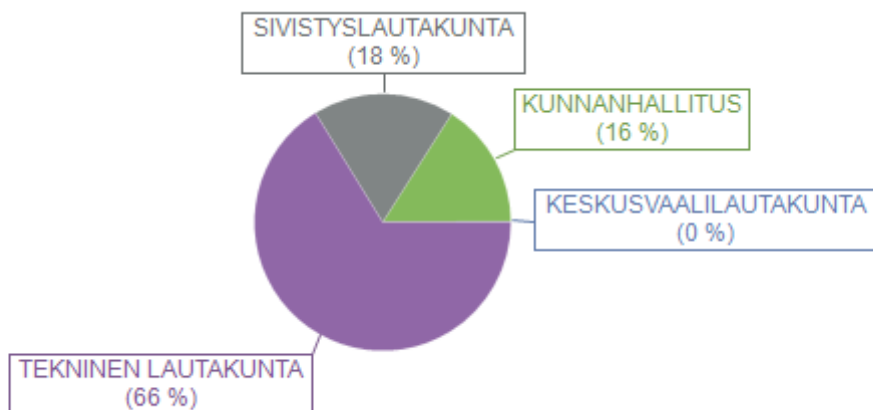
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 246 734	-32 099 200	-10 056 100	-10 267 700	-10 267 700
Verotulot	13 500 336	12 800 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000
Valtionosuudet	20 119 744	20 800 000	5 400 000	3 600 000	3 900 000
Rahoitustuotot ja -kulut	30 943	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
VUOSIKATE	2 404 289	1 478 800	1 621 900	-389 700	-89 700
TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	1 217 483		211 600	-1 800 000	-1 500 000

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT	4 754	7 500	7 500	7 500	7 500
TOIMINTAKULUT	-12 985	-15 900	-15 500	-15 500	-15 500
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 230	-8 400	-8 000	-8 000	-8 000
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600
KUNNANHALLITUS					
TOIMINTATUOTOT	5 297 358	5 470 400	978 000	978 000	978 000
TOIMINTAKULUT	-7 087 620	-7 183 900	-2 890 400	-2 933 400	-2 933 400
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 790 263	-1 713 500	-1 912 400	-1 955 400	-1 955 400
PERUSTURVALAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT	3 827 443	2 632 500			
TOIMINTAKULUT	-25 718 597	-25 164 900			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21 891 154	-22 532 400			
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT	1 331 900	1 280 500	1 100 100	1 100 100	1 100 100
TOIMINTAKULUT	-8 272 774	-8 356 300	-8 333 500	-8 415 900	-8 415 900
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 940 874	-7 075 800	-7 233 400	-7 315 800	-7 315 800
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT	5 597 545	5 643 200	4 086 900	4 086 900	4 086 900
TOIMINTAKULUT	-6 195 656	-6 393 200	-4 969 600	-5 055 800	-5 055 800
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-598 112	-750 000	-882 700	-968 900	-968 900

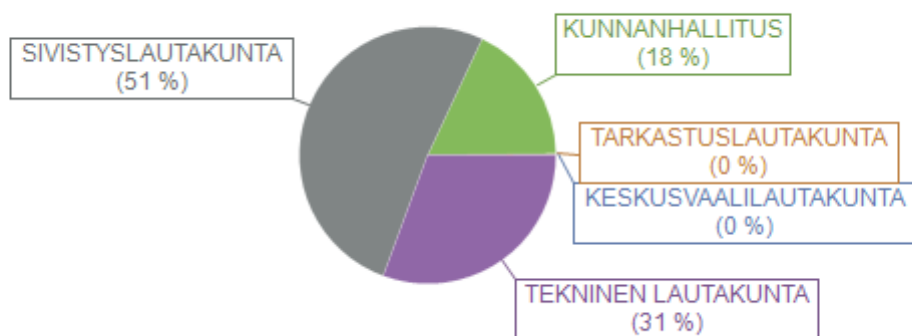
Koko kunta	TP2021	TA2022	TAE2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	16 059 000	15 034 100	6 172 500	6 172 500	6 172 500
TOIMINTAKULUT	-47 305 734	-47 133 300	-16 228 600	-16 440 200	-16 440 200
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 246 734	-32 099 200	-10 056 100	-10 267 700	-10 267 700
Verotulot	13 500 336	12 800 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000
Valtionosuudet	20 119 744	20 800 000	5 400 000	3 600 000	3 900 000
Rahoitustuotot ja -kulut	107 839	53 300	54 900	54 900	54 900
VUOSIKATE	2 481 185	1 554 100	1 698 800	-312 800	-12 800
TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	1 217 483		211 600	-1 800 000	-1 500 000

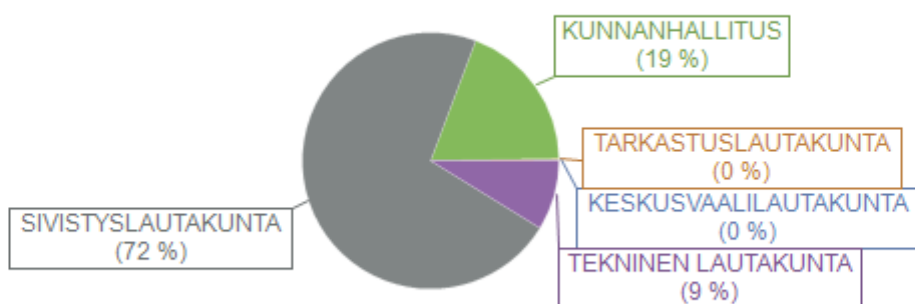
Toimintatulojen jakautuminen

Toimintamenojen jakautuminen

Toimintakatteen jakautuminen

4.2. Valtuusto

4.2.1. Keskusvaalilautakunta (100)

Toiminnan kuvaus

Kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kunnassa. Sen päätehtävänä on valtiollisissa vaaleissa suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet, järjestää ennakoäänestys ja siihen tarvittava henkilökunta, tarkastaa ennakoäänestysasiakirjat, suorittaa vaalilautakuntien ja vaalitoimitsijoiden koulutus ja järjestää alustavan äänten laskennan tiedottaminen.

Kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on edellä mainittujen lisäksi ehdokashakemusten käsittely, ehdokaslistojen yhdistelmän laadinta, vaalien tuloslaskennan suorittaminen ja vaalien tuloksen vahvistaminen.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Huhtikuussa 2023 järjestetään eduskuntavaalit. Vaalipäivä on 2.4.2023. Ennakoäänestys kotimaassa keskiviikosta tiistaihin 22. – 28.3.2023 ja ennakoäänestys ulkomailla keskiviikosta lauantaihin 22. – 25.3.2023.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Eduskuntavaalit vuonna 2023 ja presidentinvaalit sekä eurovaalit vuonna 2024.

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	4 754	7 500	7 500	7 500	7 500
TOIMINTAKULUT	-12 985	-15 900	-15 500	-15 500	-15 500
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 230	-8 400	-8 000	-8 000	-8 000
VUOSIKATE	-8 230	-8 400	-8 000	-8 000	-8 000
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-8 230	-8 400	-8 000	-8 000	-8 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 230	-8 400	-8 000	-8 000	-8 000

4.2.2. Tarkastuslautakunta (150)

Toiminnan kuvaus

Kuntalain pykälät 121-125 määrittävät kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksesta. Pykälissä määritellään tarkastuslautakunnan tehtävät sekä sen velvollisuudesta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jonka valtuusto käsittelee tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallituksen tehtävänä on antaa valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja –talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Sama yhteisö on myös valittava kunnan tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisöksi.

Pykälä 123 määrittelee tilintarkastajan tehtävät. Havaitsemistaan olennaisista epäkohdista tilintarkastajan on ilmoitettava viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa, joka annetaan tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle. Tilikaudelta annetaan kertomus valtuustolle, jossa esitetään tilinpäätöksen

käsittelystä ja tilivelvollisten vastuuvapauden myöntämisestä

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunnan toiminnallisena tavoitteena on arvioida kunnan ja kuntakonsernin taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta laatii arviointia varten arviointikertomuksen, jonka se luovuttaa edelleen valtuustolle. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastuksen toteutumista. Tilintarkastaja suorittaa kunnan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilintarkastuksen ja raportoi tarkastuksen tuloksen valtuustolle annettavassa tilintarkastuskertomuksessa.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Tarkastuslautakunta jatkaa lakisääteistä tehtäväänsä. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset huomioidaan tarkastussuunnitelmassa.

Tavoite: Tarkastustoiminnan suorittaminen kuntalain- ja hallintosäännön mukaisesti

Mittari: Tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600
TOIMINTAKATE/JAAMA	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600
VUOSIKATE	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-18 101	-19 100	-19 600	-19 600	-19 600

4.3. Kunnanhallitus

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus käsittelee hallinnon alansa tehtävät ja valmistelee asiat kunnanvaltuustolle kunnan hallintosäännön mukaan. Se vastaa myös valtuuston päätösten toimeenpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtävänä on valvoa kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa kuntayhtymissä, kuntakonsernissa ja muissa elimissä, missä kunta on mukana. Kunnanhallitus vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta, toiminnan yhteensovittamisesta ja toiminnan omistajaohjauksesta kuntakonsernissa. Kunnanhallituksen tehtävänä on vastata kunnan hallinnon ja taloudenhoidosta, huolehtia kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallituksen alaisena toimiva hallinto-osasto on jakaantunut neljään tulosalueeseen; yleishallinto, työllistäminen, elinkeinotoimi ja maaseutupalvelut. Yleishallinnossa budjetoidaan myös kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen kulut.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Ylitornion kunnan kuntastrategian valmistelua jatketaan. Uusi kuntastrategia käsitellään kunnanvaltuustossa 19.12.2022 ja toimeenpannaan vuoden 2023 aikana. Ylitornion elinkeino-ohjelma valtuustokaudelle päivitetään yhteistyössä Ylitornion Yrittäjät ry:n, alueen elinkeinojärjestöjen sekä koulutuspalveluita tarjoavien toisen- ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa, kuntastrategiassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti.

Vuonna 2022 aloitettu kiinteistöselvitys valmistuu vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 aikana aloitetaan koko kunnan henkilöstöä koskeva palkkarakenteen uudistus. Uudistus on tarkoitus toteuttaa kahdessa vaiheessa vuosina 2023-2024.

Elinkeinojen kehittämis- ja kunnan toimintojen uudelleenjärjestelyrahastosta varataan 200 000 euroa vuoden 2023 aikana toteutuviin kuntakonsernin kehittämishankkeisiin ja niiden suunnitteluun. Määrärahan käytöstä päättää kunnanhallitus. Vuonna 2023 jatketaan 6 000 euron osallistavan budjetoinnin mahdollisuutta kuntalaisille.

Keva on myöntänyt Ylitornion kunnalle työelämän kehittämisrahaa työkyky ja työurajohtamisen kehittämiseen. Hanke toteutetaan yhdessä Coronaria Verven kanssa vuoden 2023 aikana.

Taloussuunnitelma 2024 – 2025

Taloussuunnitelmavuosina toteutetaan työ- ja elinkeinopalvelujen uudistus, jossa TE- palvelut siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle. Elinvoimatyön merkitys korostuu entisestään. Tornionlaakson turvallisuussuunnitelman päivittämistä yhteistyössä Pellon ja Kolarin kuntien kanssa selvitetään vuosina 2024-2025.

Avustukset ja jäsenmaksut

Avustukset kotitalouksille kohtaan varataan 16 500 euroa.

- Lapsiavustus vastasyntyneelle ylitorniolaiselle ja Ylitorniolle muuttaville lapsille siten, että 500 euroa maksetaan vuosittain viiden vuoden ikään asti
- Sotainvalideille ja veteraaneille annettava ilmaiset vastaanottokäynnit terveyskeskuksessa

Yhteisöille annettavia avustuksia on varattu talousarvioon 37 500 euroa, josta 17 500 euroa on jo jaettu aiemmalla päätöksellä Avustukset myönnetään kunnanhallituksen tapauskohtaisella päätöksellä. Kunta on jäsenenä erilaisissa yhdistyksissä ja edunvalvontayhteisöissä. Jäsenmaksuihin on varattu 30 000 euroa vuodelle 2023 seuraavasti:

Suomen Kuntaliitto	12 300 €
Tornionlaakson Neuvosto	8 100 €
Meri-Lapin kehittämiskeskus ry	6 700 €
Lappilaiset kylät ry	1 000 €
Lapin Kauppakamari	900 €
Rajaseutuyhdistys	100 €
Outokaira Tuottamhan ry	100 €

4.3.1. Yleishallinto (200)

Toimielin Kunnanhallitus

Tulosalueen nimi Yleishallinto

Tilivelvollinen Hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus

Hallinnon vastuualueella hoidetaan valtuuston, kunnanhallituksen, toimikuntien ja keskusvaalilautakunnan toimisto-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät (tiedonhallinta, postitustehtävät, kopiointipalvelut, tiedotus ja neuvonta).

Yleishallintoon olennaisesti kuuluva taloushallinto vastaa ja ohjeistaa muun muassa kunnan ja kuntakonsernin talouden suunnittelua, koordinoitua ja ohjausta, raportointia ja talousarvion seuranta. Lisäksi alueella hoidetaan kunnan kassanhallintatehtävät ja kirjanpidollinen laskentatoimi, perintätoimi, taloustilastointi sekä kunnalle veronsaajana kuuluvat hallinnointitehtävät sekä tarjotaan konserniyhtiöille vastaavia palveluita.

Henkilöstöhallinnon tehtäväalue kehittää ja tukee hallintokuntia henkilöstöhallintoon liittyvissä asioissa sekä

hoitaa ja koordinoi kunnalle työnantajana kuuluvia tehtäviä. Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa virka- ja työehtosopimusasiat, sopimusten tulkinta, palkanlaskenta, työllisyysasiat, esimiestyön kehittäminen sekä työkyvyn ylläpitoon ja työhyvinvointiin liittyvät toimet. Lisäksi henkilöstöhallinnon tehtäviin kuuluvat yhteistoimintamenettelyt. Henkilöstöyksikön konsultoivaa roolia muun muassa uutta henkilöstöä rekrytoitaessa ja valittaessa sekä toisaalta varhaisen eläköitymisen ennalta ehkäisemisessä pyritään lisäämään.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Vuonna 2023 jatketaan sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa Lapitin projektiryhmässä sovitun aikataulun mukaisesti. Whistleblowing- direktiivin edellyttämä toimintamalli otetaan käyttöön tammikuussa 2023. Keväällä 2023 vahvistetaan yleishallinnon henkilöstön resurssitarve ja tehtävienmuutokset.

Koko kunnan henkilöstöä koskeva palkkausjärjestelmän uudistus aloitetaan.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Henkilöstö- ja taloushallinnon prosessien kehittämistä jatketaan ja toimintamalleja selkeytetään. Vuosi 2023 totutellaan uuteen hyvinvointialue- muutokseen. Vuosina 2023 - 2024 varaudutaan ja valmistaudutaan TE- palveluiden muutosprosessiin. Sen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2025 alusta.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Kuntalaisille tiedottaminen	Tiedottamisen kehittäminen, Tiedottamisen kehittäminen	Sähköisten tiedotuskanavien hyödyntämismäärä	Tiedotteiden määrän kasvu
Kuntalaistilaisuudet	Valtuuston kokousten striimaus nettiin, Valtuuston kokousten striimaus nettiin	Striimauksen täysimääräinen käyttöönotto	Valtuuston kokousten katselumäärien kasvattaminen
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Kunnan yhteisöjen ja kotitalouksien tukeminen	Harkinnanvaraiset avustukset kotitalouksille	Myönnetty avustukset	Avustukset jaettu suunnitelmien ja tarpeiden mukaisesti
Talous ja henkilöstö			
Hyvinvointikertomuksen mukaisten painopistealueiden nostaminen osaksi talousraportointia	Painopistealueiden tavoitteiden seuranta osavuosikatsauksen yhteyteen, Painopistealueiden tavoitteiden seuranta osavuosikatsauksen yhteyteen	Hyvinvointikertomukseen talouslukujen kehitys	Talouden tasapaino
Talouden ja toimintaprosessien tehostaminen	Prosessien kuvaaminen ja läpikäynti, Prosessien kuvaaminen ja läpikäynti	Työtehtävien selkeytyminen ja uudelleenjärjestelyt	Sijaistamismahdollisuuksien ja varautumisen paraneminen

Henkilöstömittarien ja talousmittareiden luonti	Tiedolla johtamisen järjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto osaksi raportointia , Tiedolla johtamisen järjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto osaksi raportointia	Käyttöön otetut mittarit	Mittarit käytössä
---	---	--------------------------	-------------------

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	817 879	938 300	772 200	772 200	772 200
TOIMINTAKULUT	-1 660 468	-1 840 000	-1 702 100	-1 745 100	-1 745 100
TOIMINTAKATE/JAAMA	-842 588	-901 700	-929 900	-972 900	-972 900
VUOSIKATE	-842 588	-901 700	-929 900	-972 900	-972 900
Poistot ja arvonalentumiset	-141 736	-150 200	-157 000	-157 000	-157 000
TILIKAUDEN TULOS	-984 324	-1 051 900	-1 086 900	-1 129 900	-1 129 900
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-984 324	-1 051 900	-1 086 900	-1 129 900	-1 129 900

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
palvelujohtaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	1	1,3	1	1	1
hallinto- ja henkilöstösuunnittelija		1	0,5	0	0
kunnanjohtaja	1,2	1	1	1	1
laskentasihteeri	2	2	2	2	2
toimistosihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
palkka- ja toimistosihteeri	2,2	3	1	1	1
edunvalvoja	1	1	0,75	0	0
toimistotyöntekijä oppisopimus	1	1	0,3	0	0
projektityöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
viestintä- ja markkinointisuunnittelija	0	0	1	1	1
taloussuunnittelija	0	0,4	0,6	0	0
siistijä			1	1	1

4.3.2. Työllistäminen (210)

Toimielin Kunnanhallitus

Tulosalueen nimi Työllistäminen

Tilivelvollinen Hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus

Työllistämisen tarkoituksena on parantaa nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työmarkkina-asemaa ja luoda heille edellytyksiä avoimille työmarkkinoille siirtymiseen ylläpitämällä ja parantamalla elämänhallintaa ja työelämätaitoja. Työllistämistoiminta on osa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja sillä pyritään vaikuttamaan sekä kunnan työllisyysasteeseen, että Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentämiseen.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Työllisyyden hoitoon liittyvät tehtävät keskitettiin vuonna vuoden 2019 alusta yleishallintoon, jolloin työllisyydenhoidon hallintoa on hoitanut yksi henkilö ja hän hoitaa kaikenikäisten työllistämisasiosta. Nuorten työpaja jatkaa toimintaansa seinättömänä. Vuoden 2023 alusta TYP-palvelu säilyy kunnan ohjauksen ja organisoinnin alaisena, mutta lakisääteiset palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle. Vuonna 2023 valmistautuminen TE-palvelujen siirtoon kuntiin/yhteistoiminta-alueille alkaa.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Kehitetään edelleen työttömän katkeamatonta palvelupolkua kohti avoimia työmarkkinoita. Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy hallituksen linjausten mukaisesti valtion TE-hallinnolta kunnille vuonna 2024. Siirron yhteydessä kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa niitä kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Kunnan työllistämismahdollisuudet	Työllistämispalveluiden ja eri hallintokuntien tiivis yhteistyö	Työllistämismahdollisuuksien löytyminen kaikissa hallintokunnissa	Työllistetään 14 htv
Osatyökykyisten työllistäminen	Etsitään uusia palkkatukityöpaikkoja erilaisiin tarpeisiin. Tiivis yhteistyö hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.	Uusien palkkatukityöpaikkojen löytyminen	Osatyökykyisille pitkäaikaistyöttömille löydetään työ- ja toimintakykyä vastaavaa palkkatukityötä
Maahanmuuttajien työllistymiseen tähtäävät	Aktiivinen yhteistyö maahanmuuttajapalvelujen kunnan eri hallintokuntien kolmannen sektorin ja yrittäjien kanssa	Maahanmuuttajien sijoittuminen työkokeiluun tai palkkatukityöhön kunnan yksikköön, kolmannelle sektorille tai yrityksiin	Maahanmuuttajien nollatyöttömyys
Työttömien nuorten 100% tavoittaminen	Työttömien nuorten aktivoiminen ja tukeminen	Työttömien nuorten määrä saadaan laskemaan	Nuorten työttömien lukumäärä

Elinvoima ja yrittäjyys			
Yritysyhteistyö	Aktivointia ja neuvontaa yritysten työllistämisen tueksi	Yrityskontaktit	Pitkäaikaistyöttömien sijoittuminen yrityksiin
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Kunnan ja kolmannen sektorin yhteistyö työllistämisasioiden osalta	Kuntouttavan työtoiminnan ja pitkäaikaistyöttömän työllistämisen mahdollisuuksien hyödyntäminen yhdessä kolmannen sektorin kanssa	Pitkäaikaistyöttömien sekä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työllistyminen kolmannelle sektorille	Työllistyneiden määrän lisääntyminen kolmannella sektorilla
Talous ja henkilöstö			
Vakiintuneiden käytäntöjen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen	Hyviksi havaittuja käytänteitä jatketaan ja rinnalle kehitetään uusia	Pitkäaikaistyöttömien sijoittuminen palveluihin	Pitkäaikaistyöttömien lukumäärän vähentyminen

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	108 493	152 000	150 000	150 000	150 000
TOIMINTAKULUT	-560 301	-670 300	-728 400	-728 400	-728 400
TOIMINTAKATE/JAÄMÄ	-451 808	-518 300	-578 400	-578 400	-578 400
VUOSIKATE	-451 858	-518 300	-578 400	-578 400	-578 400
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-451 858	-518 300	-578 400	-578 400	-578 400
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-451 858	-518 300	-578 400	-578 400	-578 400

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori	1	1	1	1	1
työvalmentaja	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

4.3.3. Elinkeinotoimi (240)

Toimielin Kunnanhallitus

Tulosalueen nimi Elinkeinotoimi

Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus

Kunnan yrityspalvelu tarjoaa kaikille Ylitornion toimiville yrittäjille ja yrittäjäksi aikoville henkilöille kattavat liiketoiminnan kehittämisspalvelut koko yrityksen elinkaaren ajan. Neuvontapalvelut ovat toimialueen asiakkaille maksuttomia. Yrityspalvelu edistää yritysten kasvua sekä luo uusia mahdollisuuksia kansainvälisille markkinoille.

Perustehtäviin kuuluu alkavien yrittäjien neuvontapalvelut sekä muut neuvontatehtävät. Lisäksi tehtäviin kuuluu yritysryhmien kehittäminen. Yrityspalvelu järjestää myös erilaisia yritysvierailuja ja myyntimatkoja, koulutuksia sekä tietoiskuja. Yrityspalvelu hallinnoi ja johtaa myös erilaisia kehittämishankkeita. Lisäksi yrityspalvelu on mukana koko kuntaa koskeissa kehittämishankkeissa.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Ylitornion kunta tarjoaa matalan kynnyksen neuvontapalveluja yrittäjille sekä yrittäjyyttä suunnitteleville. Tavoittelemme hyvää palautetta yrittäjiltä sekä sijoittumista Lapin yrittäjien kuntabarometrin kärkeen. Lisäksi tavoitteena on, että alueen yritysten kokonaisliikevaihto kasvaa. Järjestämme tietoiskuja, tapahtumia sekä koulutusta yrittäjille. Kunnanvaltuuston hyväksymä Ylitornion elinkeino-ohjelma on keskeinen työväline yrityspalvelun toiminnassa.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Tavoitteena on, että yritykset voivat jatkaa investointi- ja kehittämisohjelmiaan. Yhteistyötä jatketaan lähikuntien kanssa muun muassa matkailumarkkinointiin ja matkailupalvelujen myyntiin liittyen. Julkisten palveluntarjoajien rooli pienenee, paikallisen elinvoimatyön merkitys korostuu.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Yrittäjyyttä suunnittelevat asiakkaat	Aloittavan yrittäjän maksuttomat neuvontapalvelut sekä muut uudet avaukset, Aloittavan yrittäjän maksuttomat neuvontapalvelut sekä muut uudet avaukset	Asiakastyytyväisyys	Hyvä asiakaspalaute kentältä. Lisäksi, että voimme palvella kaikki asiakkaat ketkä apua tarvitsevat. Tarjoamme matalankynnyksen palvelua
Elinvoima ja yrittäjyys			
Toimivat yritykset, kasvua ja kansainvälisyyttä hakevat yritykset sekä yrityksen lopettamista suunnittelevat yritykset	Tarjotaan kattavat liiketoiminnan kehittämispalvelut koko yrityksen elinkaaren ajalle, Tarjotaan kattavat liiketoiminnan kehittämispalvelut koko yrityksen elinkaaren ajalle	Suomen yrittäjien / Lapin yrittäjien / Ylitornion yrittäjäjärjestön kuntabarometri sekä yritysten kokonaisliikevaihdon kasvaminen	Kokonaisliikevaihdon maltillinen kasvu. Vuonna 2020 yritysten kokonaisliikevaihto noin 99 M€. Lisäksi tavoitteena on järjestää tapahtumia, tietoiskuja tai koulutusta vuosittain. Tavoitteena, että osallistujien aktiivisuus on yli 100 henkilöä
Talous ja henkilöstö			
Yritysneuvoja	Ennalta sovitut tehtävät	Tavoitteena palvella yrityksiä ja yrittäjiä aikovia	Toimia talousarvion antamissa raameissa

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	64 799	41 600	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-222 204	-235 000	-310 600	-310 600	-310 600
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-157 405	-193 400	-300 600	-300 600	-300 600
VUOSIKATE	-157 405	-193 400	-300 600	-300 600	-300 600
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-157 405	-193 400	-300 600	-300 600	-300 600
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-157 405	-193 400	-300 600	-300 600	-300 600

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
yrittäjäneuvoja	1	1	1	1	1

4.3.4. Maaseutupalvelut (250)

Toiminnan kuvaus

Kunta huolehtii Ylitornion, Pellon ja Kolarin kuntien yhteistoimintasopimuksen ja lain Maaseutuhallinnon järjestämisessä kunnissa 210/2010 mukaisesti maaseutuhallinnon järjestämisestä Ylitornion, Pellon ja Kolarin kuntien alueella.

Määräraha kohdentuu lähes yksinomaan lakisääteisten tehtävien hoitamisesta. Maksutulot koostuvat yhteistoimintasopimuksen mukaisista kuntaosuuksista, tehtävien hoitamisesta sopimuskuntien alueella. Lisäksi tulosalueen kustannuspaikalle kuuluvat Ylitornion kunnan maaseudun elinvoimaa tukevat avustukset maaseutuelinkeinoyrittäjille ja kyläyhdistyksille. Avustukset myönnetään hakijoille maaseututoimen talousarvion käyttösuunnitelman mukaisesti.

Ylitornion kunta huolehtii, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat yhteistoiminta-alueella hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Toimintaa ohjaa Ruokavirasto ja Maa- ja metsätalousministeriö.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen päätehtävänä on vastata viljelijätukien kuntatason tehtävistä ja korvata eräitä vahinkoja valtion varoista. Yksikössä työskentelee kaksi vakituista maaseutusihteeriä, joista toinen johtaa maksajavirastoyksikköä. Lisäksi yksikössä työskentelee 10% työajalla toimistos sihteeri.

Yhteistoiminta-alueen kunnissa on palvelupisteet ja lähipalvelua on saatavilla asiakkaan tarpeen mukaan.

Henkilöstösuunnitelma 2023-2025	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
maaseutusihteeri	2	2	2	2
toimistos sihteeri	0,1	0,1	0,1	0,1

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

EU-maatalouspolitiikan uusi ohjelmakausi käynnistyy vuonna 2023. Resurssit suunnataan tehostetusti uuden ohjelmakauden onnistuneeseen käynnistymiseen ja sopeudutaan ohjelmakauden tuomiin muutoksiin.

Toiminnan volyymin arvioidaan pysyvän vuonna 2023 ennallaan. Palvelun tuottamista asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti jatketaan.

Maksajavirastotehtävien eriyttämisen ja tukihallinnon jatkuvuuden turvaamiseksi yhteistyötä jatketaan ja mahdollisesti syvennetään Lapin muiden yhteistoiminta-alueiden kanssa.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Uuden hallituskauden alkaessa, valmistaudutaan Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteiden mukaisesti mahdolliseen aluehallinnon uudistuksen valmisteluun eli kolmiportaiseen maaseutuhallintoon siirtymiseen.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Palvelutason ja maksatusketjun turvaaminen pakollisella varallaolo- ja eriyttämisjärjestelmällä (6 hlö)	Palvelun tarjoaminen koko yhteistoiminta-alueella (YTA) tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti	Toimipisteiden määrä ja asiointipäivät	Säilytetään riittävä palvelutaso jokaisessa YTA kunnassa
	Riittävän eriyttämis- ja varallaolojärjestelmän ylläpito (henkilöstöresurssit) sekä yhteistyön syventäminen muiden YT-alueiden kanssa	Dokumentoitu varallaolo- ja eriyttämisjärjestelmä	Dokumentoituja palveluketjun katkeamisia ei ole
	Tuet maksetaan ajallaan kunnassa toteutettavien tehtävien puolesta (Esimies vastaa henkilöstön riittävydestä)	Asiakasläheisyys ja maksatusketjun katkeamattomuus	Turvataan henkilöstön perehdytykset uuteen ohjelmakauteen sekä varaudutaan ennalta-arvaamattomiin tilanteisiin
Talous ja henkilöstö			
Henkilöstön osaamisen ylläpito ja laajan tehtäväkentän hallitseminen muuttuvassa työympäristössä	Varmistetaan ajankohtainen tiedon kulku toiminnan sisällä	Maksajaviraston hallinto- ja valvontajärjestelmä (HVJ-kuvaus)	Valmistaudutaan uuteen ohjelmakauteen ja sopeudutaan sen tuomiin muutoksiin
Maksajavirastotoiminta	Ruokaviraston ja kunnan välinen maksajavirastosopimus ja vakuuden antaminen -vuosittainen maksajavirastovakuus -YTA alueen toiminnan valvonta ja auditoinnit	Riskien hallitseminen Ruokaviraston antama tietoturvapalaute. Maksajavirastovakuus, HVJ- kuvaus, soveltamistapalausunto, tietoturvyökirja	Säilytetään toiminnan jatkuvuus Ei havaittuja poikkeamia Tietoturvyökirjan kypsyys ja tietoturvyötilan sisällön arvio vähintään tasolla 4/5

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	4 306 187	4 338 500	45 800	45 800	45 800
TOIMINTAKULUT	-4 644 648	-4 438 600	-149 300	-149 300	-149 300
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-338 461	-100 100	-103 500	-103 500	-103 500
VUOSIKATE	-338 461	-100 100	-103 500	-103 500	-103 500
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-338 461	-100 100	-103 500	-103 500	-103 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-338 461	-100 100	-103 500	-103 500	-103 500

4.4. Sivistyslautakunta

4.4.1. Sivistyksen hallinto (400)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Hallinto

Tilivelvollinen Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimen hallinto valmistelee sivistyslautakunnan alaisuudessa palvelutoimintojen järjestämiseen liittyvät hallinnolliset tehtävät sekä huolehtii osaltansa sivistystoimen yksiköiden toimintoedellytysten järjestämisestä ja yhteistyöstä sivistystoimen yksiköiden välillä ja muiden hallinnonalojen kesken. Sivistystoimen hallinnon alaisuuteen kuuluu myös maahanmuuttoon liittyvät asiat.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvaa kiintiöpakolaisten kotouttamistoimintaa ja maahanmuuttopalveluita tullaan kehittämään uuden kotouttamisen edistämisen ohjelman mukaan. Mikäli kuntaan otetaan lisää vastaan kiintiöpakolaisia, palkataan kuntaan toinen määräaikainen pakolaisohjaaja kahden vuoden ajaksi.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Kuntaan tulleiden kiintiöpakolaisten kotouttamistyö on aktiivista ja tärkeää myös vuonna 2023-2024.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Laadukkaan ja asiantuntevan asiakaspalvelun varmistaminen	Henkilökunnan kouluttaminen	Itsearviointi ja saatu asiakaspalaute	Laadukkaat ja asiantuntevat sivistystoimen hallintopalvelut

Kiintiöpakolaisten kotouttaminen kuntaan	Hyvä sisäinen ja ulkoinen yhteistyö eri toimijoiden kesken	Kotoutumisessa onnistuttu	Kaikki kuntaan saapuvat kiintiöpakolaiset integroituvat hyvin kuntaan
Elinvoima ja yrittäjyys			
Kiintiöpakolaisten koulutus- ja työelämävalmiuksien kehittäminen	Laadukkaiden koulutuspalveluiden mahdollistaminen ja yksilöllisten polkujen luominen kohti työllistymistä	Sisäinen arviointi	Jokaiselle kiintiöpakolaiselle on luotu kouluttautumista ja työllistymistä tukeva henkilökohtainen suunnitelma
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Sivistystoimen oman toiminnan kehittäminen	Sivistystoimen sisäinen kehittämispäivä	Kehittämispäivä järjestetty	Toiminnan suunnitelmallisuus, ennakointi ja henkilöstön osallistuminen
Talous ja henkilöstö			
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Talousarviossa pysyminen	Itsearviointi	Tavoitteena on tarjota vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut kaikilla sivistystoimen tulosalueilla

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	273 562	234 000	254 000	254 000	254 000
TOIMINTAKULUT	-306 036	-268 000	-282 200	-544 600	-544 600
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32 474	-34 000	-28 200	-290 600	-290 600
VUOSIKATE	-32 474	-34 000	-28 200	-290 600	-290 600
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-32 474	-34 000	-28 200	-290 600	-290 600
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32 474	-34 000	-28 200	-290 600	-290 600

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Sivistysjohtaja		0,4	0,4	0,4	0,4
Toimistos sihteeri		0,2	0,2	0,2	0,2
Pakolaisohjaaja		1	2	2	1

4.4.2. Perusopetus (410)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Perusopetus

Tilivelvollinen Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Peruskoulut tarjoavat laadukasta yleissivistävää perusopetusta 0-9. –luokkalaisille turvallisissa ja kannustavissa oppimisympäristöissä. Tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua tasapainoisiksi, terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi ja kriittisesti ympäristöään arvioiviksi yhteiskunnan jäseniksi. Tehtävänä on myös tukea resurssien suomissa puitteissa oppilaiden yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakennusprosessia, oppilaiden tavoitteellista opiskelua sekä ohjata oppimis- ja työskentelytapoihin, jotka ovat elinikäisen oppimisen välineitä.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Perusopetuksessa valmistaudutaan siirtymään syksyllä 2023 yhden perusopetuksen hallintomalliin. Tämä tarkoittaa sitä että syksyn 2023 aikana siirrytään myös kirjanpidollisesti yhteiseen kustannuspaikkaan. Yhden peruskoulun malli tulee toimimaan syksyllä 2023 kolmessa toimipisteessä. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaan jokivarren koulu yhdistetään yhdeksi toimipisteeksi syksyllä 2023, mikä tarkoittaa että Kaulirannan toimipiste suljetaan. Mellakosken ja Raanujärven opetuskokeilua jatketaan kevätlukukaudella ja siihen saadaan myös kehittämisprojektin ohjausta. Oppilashuollon palvelut siirtyvä hyvinvointialueen tuottamiksi, mutta yhteistyö ja oppilashuolto pyritään pitämään yhtä laadukkaana. Perusopetuksessa jatkuu valmistaan opetuksen lisäksi suomen kielen opetus maahanmuuttaja taustaisille oppilaille. Hankerahoituksella rekrytoidaan kaksi resurssiopettajaa.

Hyvinvointi on tärkeä teema myös tulevan talousarviokautena. Oppilaiden hyvinvoinnin osalta tämä tarkoittaa laadukkaan perusopetuksen ja oppilashuoltopalveluiden lisäksi myös osallisuuden ja kuulluksi tulemisen mahdollistamista. Henkilöstön hyvinvoinnin osalta tärkeää on huolehtia yhden peruskoulun malliin siirtymiseen liittyvistä kuulemisista ja yhteishengen luomisesta. Koulunkäynninohjaajien tehtäväkuva selkiytetään ja yhteisistä toimintamalleista sovitaan aikaisempaa yksityiskohtaisemmin. Täydennyskoulutuksia mahdollistamalla tuetaan ammatillista kehittymistä ja työssäjaksamista. Koulun johto liittyy Opetushallituksen koordinoimaan valtakunnalliseen johtamisen Majakka-verkostoon.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Perusopetuksen toiminnassa ja sen kehittämisessä keskitytään sivistystoimen kehittämissuunnitelmassa linjattuihin tavoitteisiin. Kehittämisohjelman mukaan järvikylien koulujen yhdistäminen tullaan toteuttamaan vuosina 2024-2025.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Jatketaan etenkin koulujen ja sosiaalitoimen yhteistyön kehittämistä ja valmistautumista hyvinvointialueeseen siirtymiseen	Organisaation itsearviointi	Jatketaan olemassa olevien hyvien toimintamallien toteutumista hyvinvointialueen tulon jälkeen.
Opetussuunnitelman arvioinnin uudistus	Uusien arvioinnin työkalujen käyttöönotto	Arvioinnin uudistuksen toteutuminen	Päivitetyt arviointikriteerit käytössä

Elinvoima ja yrittäjyys			
Yrittäjyyskasvatus	Laaditaan konkreettinen toimintasuunnitelma siitä, kuinka kouluissa tullaan kehittämään yrittäjyyskasvatusta	Suunnitelma tehty	Kuntastrategian konkretisoituminen koulutasolla. Lasten- ja nuorten tietoisuutta ja kiinnostusta yrittäjyydestä saadaan kasvatettua
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Maahanmuuttajien kotoutuminen	Uuden kotouttamisen edistämisen ohjelman kehittämiskohteiden huomioon otto, Uuden kotouttamisen edistämisen ohjelman kehittämiskohteinen huomioiminen toiminnoissa	Peruskoulun päättötodistus tai oppivelvollisuusiän ylittäneiden ohjaaminen aikuisten perusopetukseen	Maahanmuuttajat kotoutuvat paikkakunnalle, saavat koulutuksen ja työllistyvät, sekä jäävät paikkakunnalle pysyviksi asukkaiksi
Talous ja henkilöstö			
Osallistaminen ja sitouttaminen kouluverkko yhdistymiseen	Koko henkilöstön yhteinen visio sivistystoimen kehittämissuunnitelman toteuttamisesta	Yhteisen toimintamallin jalkauttaminen ja uudenlaisen toimintakulttuurin luominen yksiköiden kesken	Luoda uutta kahden koulun mallia
Resurssiopettajan ja koulunkäynninohjaajien uuden TVA:n käyttöönotto ja työnkuvien täsmennykset	Tehtävänkuvauksien päivittäminen ja TVA-järjestelmän luominen	Puuttuvat työnkuvaukset	Uusi TVA-järjestelmä käyttöön otettu. Työnkuvien päivitykset tehty
Henkilöstön yhteiskäyttö varhaiskasvatuksen kanssa	Yhteistyön tiivistäminen	Yhteistyön määrä	Yhteistyö lisääntynyt

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	361 012	317 200	216 200	216 200	216 200
TOIMINTAKULUT	-4 240 744	-4 066 500	-3 850 200	-3 670 200	-3 670 200
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 879 731	-3 749 300	-3 634 000	-3 454 000	-3 454 000
VUOSIKATE	-3 879 773	-3 749 300	-3 634 000	-3 454 000	-3 454 000
Poistot ja arvonalentumiset	-37	-100			
TILIKAUDEN TULOS	-3 879 810	-3 749 400	-3 634 000	-3 454 000	-3 454 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 879 810	-3 749 400	-3 634 000	-3 454 000	-3 454 000

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Luokanopettaja		14,4	12,4	10,4	10,4
Valmistava luokanopettaja		1	1	1	1
Resurssiopettaja (hankerahoitus)		2	2	2	2
Lehtori		10,7	10,7	10,7	10,7
Erityisopettaja		3,6	3,6	3,6	3,6
Koulunkäynninohjaaja		8,3	8,3	8,6	8,3
Koulupsykologi		0,6	0	0	0
Koulukuraattori		1	0	0	0
Toimistosihteeri		1,4	1,4	1,4	1,4
Rehtori		1	1	1	1
Sivistysjohtaja		0,3	0,3	0,3	0,3
Suoritteet ja tunnusluvut					
Oppilasmäärä	276	274	276	244	240
Menot €/oppilas	13 800	14 400	12 800	14 400	14 500
Perusopetuksen päättävistä oppilaista sijoittuu jatko-opintoihin %	100	100	100	100	100

4.4.3. Varhaiskasvatus (415)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea yksilöllisesti lapsen oppimisen edellytyksiä. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Toimintavuoden keskeisenä tavoitteena on edelleen kehittää vasun mukaista toimintakulttuuria ja pedagogista ohjausta. Perustetaan uusi päiväkodin johtajan toimi, yksi henkilökohtainen avustaja sekä varhaiskasvatuksen toimistosihteerin 50%:n toimi. Käytetään toiminnan monipuolista arviointia kehittämistyön pohjana. Panostetaan varahenkilöstöjärjestelyihin ja hyödynnetään tässä mahdollista hankerahoitusta. Hyödynnetään myös monipuolisesti käytössä olevaa toiminnanohjausjärjestelmää.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Varhaiskasvatuksessa keskitytään sivistystoimen kehittämissuunnitelmassa linjattuihin tavoitteisiin sekä valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen uudistuksiin. Kehittämissuunnitelmassa on tavoitteena luoda Ylitorniolle

soveltuva avoimen varhaiskasvatuksen malli sekä turvata riittävä ja pätevä henkilöstö varhaiskasvatuksen yksiköissä. Kiinnitetään huomiota erityisesti varahenkilöstön riittävään määrään.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Varhaiskasvatuksen saataavuus	Varhaiskasvatuspaikan osoittaminen	Palvelun saamisen kesto	Lain määräämässä ajassa (14 pv/4 kk)
Monipuolisten varhaiskasvatuspalvelujen säilyttäminen	Hoitopaikkatoiveiden huomioiminen		Toteutuu 80 %:sesti
Sähköisen asioinnin ja viestinnän kehittäminen	Daisy-ohjelman monipuolinen käyttö	Sähköisten hakemusten ja viestien määrä Daisyohjelmassa	Hakemusasiointi ja viestintä toimii pääosin sähköisesti
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Lasten ja huoltajien osallistaminen toiminnan arviointiin	Arvioinnin toteuttaminen monipuolisilla menetelmillä	Toteutuneet arvioinnit	Arvioitu vähintään yhtä laadun prosessitekijää
Talous ja henkilöstö			
Toiminnan tehokkuus	Kustannustehokas palvelutoiminta	Hoitopäivän hinta	Hoitopäivän hinta vertailukuntien keskitasoa lähinnä Lapin alueella
Henkilöstö tekee laadun arviointia ja kehittämistä	Arvioinnin toteuttaminen monipuolisilla menetelmillä		Arviointiosaamisen lisääminen, arvioitu vähintään yhtä laadun prosessitekijää ja suunniteltu kehittämiskohde
Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen erityisesti vasun osalta	Vasu-koulutukset, tiimisopimukset, pedagoginen ohjaus	Toteutuneet koulutukset Pedatiimien kokoontumismäärä	Toiminta on vasun mukaista ja henkilöstön vasuun liittyvä osaaminen on selvästi lisääntynyt.

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	150 079	121 100	78 100	78 100	78 100
TOIMINTAKULUT	-1 677 103	-1 935 300	-2 134 100	-2 134 100	-2 134 100
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 527 024	-1 814 200	-2 056 000	-2 056 000	-2 056 000
VUOSIKATE	-1 527 024	-1 814 200	-2 056 000	-2 056 000	-2 056 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 570	-1 400	-2 200	-2 200	-2 200
TILIKAUDEN TULOS	-1 528 594	-1 815 600	-2 058 200	-2 058 200	-2 058 200
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 528 594	-1 815 600	-2 058 200	-2 058 200	-2 058 200

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Luokanopettaja		0,6	0,6	0,6	0,6
Varhaiskasvatusjohtaja		1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja		0,9	1	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja		6	6	6	6
Varhaiskasvatuksen sosionomi		2	2	2	2
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja		9,3	9,3	9,3	9,3
Perhepäivähoitaja		3	3	3	3
Ryhmäohjaaja		0,9	1	1	1
Ryhmäohjaaja (hankerahoitus)		0	0	0	0
Varhaiskasvatuksen kiertävä lastenhoitaja		1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen kiertävä lastenhoitaja (hankerahoitus)		1,6	0	0	0
Päiväkodin johtaja			1	1	1
Toimistosihteeri			0,5	0,5	0,5
Suoritteet					
Hoitopäivät	13 875	16 800	16 800	16 800	16 800
Tunnusluvut					
Menot €/hoitopäivä	89	88	88	88	88

4.4.4. Keskiasteen koulut (430)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Keskiasteen koulut

Tilivelvollinen Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunta tukee ylitorniolaisten nuorten keskiasteen kouluttautumista. Uusi oppivelvollisuuslaki on tullut voimaan vuonna 2021. Sen myötä oppivelvollisuus on laajentunut ja toisen asteen opinnoista tullut maksuttomia. Oppivelvollisuuden laajeneminen edellyttää oppivelvollisuuslain mukaisen valvonta- ja ohjausvelvoitteen toteuttamista kunnissa.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Sivistystoimi tukee lukiota osallistamalla lukion siivoukseen sekä opiskelijoiden ruokailujen ja kuljetuspalvelujen järjestämiseen. Avustus lukiolle oppikirjahankintoihin on 1500 euroa. Sivistystoimi tukee lukion kansainvälistä opiskelua osallistamalla kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumiseen Ylitorniolle.

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-127 105	-78 600	-121 800	-121 800	-121 800
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-127 105	-78 600	-121 800	-121 800	-121 800
VUOSIKATE	-127 105	-78 600	-121 800	-121 800	-121 800
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-127 105	-78 600	-121 800	-121 800	-121 800
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-127 105	-78 600	-121 800	-121 800	-121 800

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Suoritteet					
Matka-avustusten saajia	13	5	5	5	0
Maksetut matka-avustukset	1 625	625	625	625	0
Kannustinrahan saajia	27	30	30	30	30
Maksetut kannustinrahat	7 125	7 500	7 500	7 500	7 500
Tunnusluvut					
Menot €/oppilas	940	302	302	302	302
Yhteisten opettajien lukumäärä	4	5	5	5	6

4.4.5. Tornionlaakson kirjasto (440)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Tornionlaakson kirjasto

Tilivelvollinen Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus

Tornionlaakson kirjasto tuottaa kirjasto- ja tietopalvelut Ylitornion ja Pellon kunnissa. Kirjasto tarjoaa pääsyn aineistoon, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta ja tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Kirjaston tehtävänä on lisäksi tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelemiseen ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Ylitornion ja Pellon toimipisteissä otettiin joulukuussa 2021 käyttöön omatoimikirjasto. Aiemmin omatoimisesti oli mahdollista käyttää lehtilukusalia; nyt omatoimiaikana pääsee myös muuhun kirjastosaliin. Omatoimiaukiolo mahdollistaa sen, että kirjastohenkilökunnan työaika kohdennetaan kirjaston aukipidon sijaan aiempaa enemmän aktiiviseen Laissa yleisistä kirjastoista (1492/2016) kirjastoille annettujen tehtävien toteuttamiseen. Omatoimikirjasto ei poista asiantuntevan asiakaspalvelun tarvetta. Asiakaspalvelua voidaan kuitenkin vähentää niiltä ajoilta, jolloin asiakasmäärät tavallisesti ovat pieniä. Asiakaspalveluaikojen supistetaan vuoden 2023 alussa ja henkilökunnan työaika kohdennetaan aiempaa enemmän mm. hakeutuvaan kirjastotyöhön. Asiakaspalveluaikojen supistamisen seurauksena Ylitornion ja Pellon kirjastojen asiakaspalveluajat ovat myös vähemmän haavoittuvia, jos henkilökuntaa on äkillisesti pois, mikä näkyy kirjastonkäyttäjille kirjaston aukiolon parempana ennustettavuutena.

Kirjaston lukutaitotyötä kehitetään vuonna 2023 aiempaa suunnitelmallisemmaksi. Tornionlaakson kirjaston lukutaitotyön malli -hankkeeseen palkataan hanketyöntekijä, joka yhdessä vakituisen henkilökunnan kanssa laatii suunnitelman siitä, millaista lukutaitotyötä kirjasto jatkossa tekee. Lasten- ja nuortenkirjastotyöosaamista lisätään muuttamalla yksi kirjastovirkailijan tehtävistä pedagogisen kirjastovirkailijan tehtäväksi eläköitymisen jälkeen.

Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kirjastot perustivat yhteisen Pohjoisen eKirjaston vuoden 2022 alussa. Kirjaston asiakkaiden käytettävissä oleva e-aineistovalikoima laajeni Pohjoisen eKirjaston myötä. Tätä yhteistyötä jatketaan edelleen. Samalla seurataan valtakunnallista kehitystä: meneillään on Helsingin kaupunginkirjaston johdolla valtakunnallisen eKirjaston valmistelu. Toteutuessaan valtakunnallinen eKirjasto keskittyisi tarjoamaan ympäri maata asuville yleisten kirjastojen käyttäjille saman, laajan valikoiman e-kirjoja ja e-äänikirjoja. Mikäli valtakunnallinen eKirjasto näyttää toteutuvan suunnitellussa aikataulussa vuonna 2024, tehdään Tornionlaakson kirjaston osalta vuonna 2023 päätös siihen liittymisestä.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Lukutaitotyötä eri ikäisten asiakkaiden parissa toteutetaan suunnitelmallisesti. Lasten ja nuorten lisäksi huomioidaan erityisesti lisääntyvä seniori-ikäinen väestö ja se, miten palvelut saadaan järjestettyä heille saavutettavalla tavalla. Pellon kirjaston tilojen kunnostustarpeita tarkastellaan yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa ja tiloissa tehdään tarvittavia muutoksia. Yhteistyötä Lapin kirjastojen sekä muun kirjastoverkon kanssa syvennetään edelleen ja tehdään aktiivisesti yhteistyötä niin kulttuurin, kasvatuksen kuin muiden alojen paikallisten toimijoiden kanssa.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Teemme suunnitelmallista työtä eri ikäisten kuntalaisten lukutaitojen edistämiseksi.	Laadimme suunnitelman toimenpiteistä, joilla edistämme eri-ikäisten ja erilaisten kuntalaisten lukutaitoja	Suunnitelman valmistuminen	Monipuolisten lukutaitojen edistäminen
Elinvoima ja yrittäjyys			
Kehitämme kirjaston tiloja ja tiloissa käytettävissä olevia palveluita vastaamaan tulevaisuuden tarpeita	Pellon toimipisteiden kunnostustarpeiden selvittäminen yhteistyössä kunnan teknisen toimen kanssa	Kävijämäärä Sisäänkirjautumisten määrä omatoimiaikana Kirjastonkäyttäjiltä saatu palaute tiloista	Tarjota asiakkaille ajantasaiset tilat, jotka vastaavat monenlaisia ja muuntuvia käyttötarpeita ja joita voidaan käyttää mahdollisimman monipuolisesti sekä asiakaspalvelu- että omatoimiaikana
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Kirjasto on näkyvä toimija sekä Ylitornion että Pellon kunnan alueella	Toimimme aktiivisesti erilaisissa verkostoissa ja teemme yhteistyötä tapahtumien järjestämisessä eri tahojen kanssa, Tuomme kirjaston palveluja myös kirjaston ulkopuolelle (mm. tapahtumien Pop Up – pisteet.)	Kirjaston itsensä järjestämien tapahtumien määrä Muiden toimijoiden päävastuullisena järjestämät tapahtumat kirjastossa tai kirjaston osallistuminen muiden toimijoiden järjestämiin tapahtumiin	Kirjasto tarjoaa mahdollisuuksia harrastaa ja osallistua aktiivisesti erilaiseen toimintaan

Talous ja henkilöstö			
Henkilökunnan osaamisen jatkuva vahvistaminen varsinkin digitaitojen ja tapahtumatuotannon osalta	Aktiivinen osallistuminen täydennyskoulutuksiin (Lapin kirjastojen AKE ja sekä Lapin AVI, valtakunnalliset koulutukset)	Koulutuspäivien määrä Koulutuspäiviin osallistuneiden työntekijöiden osuus koko kirjastoammattillisesta henkilökunnasta	Henkilöstöllä on monipuolista osaamista ja palvelu on laadukasta eri käyttäjäryhmille

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	185 491	193 700	232 600	232 600	232 600
TOIMINTAKULUT	-476 005	-503 900	-591 100	-591 100	-591 100
TOIMINTAKATE/JAAMA	-290 514	-310 200	-358 500	-358 500	-358 500
VUOSIKATE	-290 592	-310 200	-358 500	-358 500	-358 500
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-290 592	-310 200	-358 500	-358 500	-358 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-290 592	-310 200	-358 500	-358 500	-358 500

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	3	3	2	2	2
Kirjastoautonkuljettaja-virkailija	1	1	1	1	1
Pedagoginen kirjastovirkailija			1	1	1
Suoritteet					
Tapahtumat ja näyttelyt			100	100	100
Fyysisen aineiston lainat	102 706	125 000	125 000	125 000	125 000
Kävijät	74 232	71 000	73 000	73 000	73 000
E-aineiston lainat ja käyttökerrat			5 000	5 500	5 500
Tunnusluvut					
Fyysisen aineiston lainat/asukas	14,28	17	15	15	15
Menot €/laina	4,67	5	5	5	5
Nettomenot €/asukas	66,74	72	72	72	72

4.4.6. Meän Opisto (445)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Meän Opisto

Tilivelvollinen Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Meän Opiston toiminnan perustehtävä on tuottaa alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia, kehittää niitä paikallisesti sekä tukea persoonallisuuden ja sosiaalisten taitojen monipuolista kehittymistä ja elämänhallintaa. Meän Opiston toiminta näkyy aktiivisena ympäristössään ja edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista. Opiston koulutustehtävä korostaa omaehtoista oppimista, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Meän Opisto on edelleen mukana ONNO- osaaminen näkyväksi, näkymätön osaamiseksi hankkeessa. Sekä Loisto! –strategiatyön ytimessä. Kumpaakin hallinnoi Tornion kansalaisopisto ja mukana on muitakin lapin opistopiirin opistoja. Hankkeen tarkoituksena on tuoda näkyväksi jo hankittua osaamista, kehittää opistojen opettajien ymmärrystä ja tietoisuutta osaamisperusteisuudesta sekä kehittää heidän ammattitaitoaan vastaamaan tulevaisuuden opetustyön vaatimuksia ja päivittää strategia ja kehittämisohjelma. Meän Opisto järjestää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta maahanmuuttajille. Meän Opisto ottaa käyttöön omat kotisivut, sekä tarkistaa vuokrasopimukset.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Tavoitteena on tarjota kaikenikäisille Ylitornion ja Pellon kuntien asukkaille mahdollisimman monipuolisia opintomahdollisuuksia, sekä vastata paikalliseen sivistystarpeeseen mahdollisimman kattavasti. Luomme edellytyksiä kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, sekä tasa-arvoiseen ja suvaitsevaiseen yhteisölliseen osallistumiseen. Kurssien suunnittelussa pyritään taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen toimintaan, koulutuksen tarpeet huomioiden. Tavoitteena siirtää Ylitornion opistotalon toimintaa muualle sivistystoimen toimipisteisiin mahdollisuuksien mukaan.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Palvelujen saatavuus	Koulutustoiminnan alueellinen kattavuus	Toimipaikkojen lukumäärä	Toimipaikkojen määrän ylläpitäminen
Elinvoima ja yrittäjyys			
Elinkeinotoimintaa tukeva koulutustoiminta	Myyntipalvelukurssit	Koulutus- ja kurssimäärät	Koulutustarjonnalla vastataan kysyntään
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Opiston toiminnan lähtökohtana yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen, sekä syrjäytymisen ehkäisy kunnassa	Mahdollisimman laaja ja monipuolinen kurssitarjonta koko opiston toiminta-alueella	Opetustuntien lukumäärä	Kurssi ja tuntimäärien pitäminen nykyisellä tasolla ja uusien opiskelijoiden saaminen

Maahanmuuttajien kotoutus	Luku- ja kirjoitustaidon koulutus	Koulutuksen määrä Koulutettavien määrä	Luku- ja kirjoitustaidon saavuttaminen
Osaamisperusteisuus	Kurssien luominen osaamisperusteisesti sekä Koski-tietovarannon tiedonsiirto	Osaamisperusteisten kurssien määrä	Osaamisperusteiset kurssit opetustarjonnassa
Talous ja henkilöstö			
Opisto jatkaa toiminnan kehittämistä ja ulkopuolisen rahoituksen hakemista	Hanketoiminta	Uusien hankkeiden hakeminen ja nykyiset hankkeet	Hankerahoituksen määrä

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	168 689	135 000	123 000	123 000	123 000
TOIMINTAKULUT	-556 598	-543 100	-562 000	-562 000	-562 000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-387 908	-408 100	-439 000	-439 000	-439 000
VUOSIKATE	-387 908	-408 100	-439 000	-439 000	-439 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 317	-1 400			
TILIKAUDEN TULOS	-389 225	-409 500	-439 000	-439 000	-439 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-389 225	-409 500	-439 000	-439 000	-439 000

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Sivistysjohtaja (rehtori)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Toimistos sihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Suunnittelijaopettaja	1	1	1	1	1
Musiikinopettaja	1	1	1	1	1
Suoritteet ja tunnusluvut					
Opetustuntien lukumäärä	5 978	7 200	7 200	7 200	7 200
Opiskelijat lukumäärä	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200

4.4.7. Vapaa-aikatoimi (450)

Toimielin Sivistyslautakunta

Tulosalueen nimi Vapaa-aikatoimi

Tilivelvollinen Vapaa-aikajohtaja

Toiminnan kuvaus

Vapaa-aikatoimen (liikunta, nuoriso, kulttuuripalvelut) järjestämä toiminta tukee ja ylläpitää henkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia sekä tarjoaa elämyksiä tulosalueesta ja iästä riippumatta. Vapaa-aikatoimen palveluissa kuunnellaan kuntalaisten toiveita, kehitetään toimintaa niiden pohjalta ja mahdollistetaan erilaisia kokemuksia

tarjoten välineitä, virikkeitä ja mahdollisuuksia. Vapaa-aikatoimella on tärkeä merkitys ihanteellisen asuinympäristön rakentamisessa. Iltapäiväkerhotoiminnan osalta tavoitteena on tarjota turvallista ja laadukasta kerhotoimintaa, jossa lapset viihtyvät. Vapaa-aikatoimen toimialueeseen kuuluu myös Kuntotalo

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2023 valmistellaan laajempi liikuntasuunnitelma. Vuonna 2022 alkanutta liikunnan edistämishanketta jatketaan. Kuntotalon mittava remontti alkaa kuluvana vuonna. Remontti sulkee Kuntotalon osaksi vuotta. Todennäköisesti remontti jatkuu vielä pitkälle vuoteen 2024. Liikuntatoimen on sopeutettava toimintaa, niin että aktiiviselle liikkumiselle löytyy remontinkin aikana mahdollisuuksia.

Uimahallimaksut poistetaan kaikilta alle 18-vuotiailta. Tämä on aluksi kokeilu, joka jatkuu remontiin saakka. Maksuttomuus koskee vapaa-ajallaan uimahallissa käyviä lapsia ja nuoria.

Nuorisotyössä keskitytään perusnuorisotyöhön. Suositut kesäleirit järjestetään myös kesällä 2023. Nuorisotalon ja sen palvelun kehittämistä jatketaan. Nuorisotoimen osalta kehitystyötä tehdään myös kulttuurisen nuorisotyöhankkeen myötä, jonka rahoitus jatkuu vuoden 2023 loppuun.

Harrastustoimintaa kehitetään Harrastustoiminnan Suomen mallin mukaisesti. Harrastustoiminnan Ylitornion mallin toteuttamiseen haetaan AVI:n hankerahoitusta.

Vuoden 2022 aikana järjestetään säännöllisesti kulttuuritapahtumia, huomioiden kuntalaiset vauvasta vaariin. Kuljetuksia tapahtumiin järjestetään kysynnän mukaan säännöllisesti. Vuoden 2023 aikana käynnistetään Ylitornion historiatyön tekeminen. Historiatyö pyritään tekemään yhteistyössä Ylitornion seurakunnan kanssa.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Vapaa-aikatoimen rooli tulevaisuuden kunnassa korostuu entisestään, samoin yhteistyön merkitys kolmannen sektorin kanssa. Harrastustoiminnan Suomen mallin ylläpitäminen ja kehittäminen on paljon työtä vaativa projekti. Vapaa-aikatoimella on myös iso merkitys Aavasaksan toiminnan kehittämisessä. Kuntotalon remontti vaikuttaa liikuntatoimintaan vuosien 2023 ja 2024 aikana. Etsivää nuorisotyötä on toteutettu Ylitorniolla jo yli vuosikymmenen ajan AVI:n hankerahoituksen turvin. Näköpiirissä on, että hankerahoitus pienenee selkeästi ja loppuu jopa kokonaan. Tälle työlle on jatkossakin selkeä tarve ja työn jatkuvuus on varmistettava. Ylitornion historiatyön tekeminen aloitetaan vuonna 2023, projektin kokonaiskustannus tulee olemaan noin 150 000€. Projekti pyritään toteuttamaan yhteistyössä Ylitornion seurakunnan kanssa vuosien 2023-2025 aikana.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut	Tehdään suunnitelma Nuorisotalon piha-alueen viihtyisyyttä parantavista toimenpiteistä.	Kävijöiden määrä. Kävijöiden tyytyväisyys.	Nuorisotalon viihtyisyyden parantaminen
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Projektisuunnitelman laatiminen ja kirjoitustyön aloittaminen.	Historiatoimikunta seuraa projektin etenemistä. Historian esittäminen.	Ylitornion historian tutkimustyö ja julkaiseminen.
Elinvoima ja yrittäjyys	Kuntotalon remontti. Ilmaiset uintiliput lapsille ja nuorille.	Alle 18-vuotiaiden kävijöiden lisääntyminen.	Kuntotalon palveluiden kehittäminen.

Talous ja henkilöstö	Kaikkien vapaa-aikatoimen työntekijöiden työnkuvat tarkastellaan. Toimipaikkoihin luodaan käsikirjat ja selkeät toimintaohjeet, jotka palvelevat myös perehdytystä.	Valmiit käsikirjat toimipaikoissa. Henkilöstön työnkuvien tarkastukset.	Selkeät työnkuvat ja toimipaikkojen toimintaohjeet.
----------------------	---	--	---

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	193 067	279 500	196 200	196 200	196 200
TOIMINTAKULUT	-889 184	-960 900	-792 100	-792 100	-792 100
TOIMINTAKATE/JAAMA	-696 117	-681 400	-595 900	-595 900	-595 900
VUOSIKATE	-696 117	-681 400	-595 900	-595 900	-595 900
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	-696 117	-681 400	-595 900	-595 900	-595 900
TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	-696 117	-681 400	-595 900	-595 900	-595 900

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Vapaa-aikajohtaja	1	1	1	1	1
Liikunnanohjaaja	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Nuoriso- ja vapaa-aikaohjaaja	1	1	1	1	1
Aamupäivä-iltapäivätoiminnan ohjaaja	1	1	1	1	1
Etsivä nuorisotyö	1	1	1	1	1
Uinninvalvoja	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Suoritteet ja tunnusluvut					
Kuntotalon kävijämäärä	26 300	45 000	25 000	25 000	45 000
Nuorisotalon kävijämäärä	21 650	38 000	38 000	37 000	36 000
Kerhot kävijämäärä	195	250	250	230	220
Tapahtumat kävijämäärä		1 500	2 100	2 000	2 000
Järjestetyt tapahtumat		20	30	30	30

4.5. Tekninen lautakunta

4.5.1. Teknisen hallinto (500)

Toimielin Tekninen lautakunta

Tulosalueen nimi Hallinto ja suunnittelu

Tilivelvollinen Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan tehtävänä on järjestää, tuottaa ja ylläpitää teknisen toimen hallinnolliset ja toimistotehtävät sekä yhdyskuntatekniset palvelut. Tekninen toimi huolehtii yhteistyössä Rovaniemen kaupungin kanssa luontaisen ja rakennetun elinympäristön monimuotoisuuden ja hyvän rakentamistavan säilymisestä ja vastaa rakennus- ja tielautakunnille kuuluvista tehtävistä sekä väestönsuojelusta. Toimintaa on hoidettu yhteistyössä Rovaniemen kaupungin kanssa vuodesta 2014 lähtien.

Teknisen hallinnon ja suunnittelun tulosalueelta poistuu hyvinvointialueuudistuksen myötä Lapin liitolle palo- ja pelastustoimen hoitamisesta suoritettu maksu.

Ympäristöterveydenhuolto sisältää ympäristövalvonnan ja eläinlääkintähuollon tehtäväalueet. Ylitornio hankkii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon palvelut Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnalta.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Tulosalueelle on lisätty rakennuskannan inventoinnin aiheuttama lisäkustannus. Inventointi toteutetaan yhteistyössä Rovaniemen rakennusvalvonnan kanssa. Lisäksi on huomattu, että teknisen osaston ostolaskujen tiliöinti ja toisaalta lisääntyneet laskutuksiin liittyvät tehtävät, esimerkiksi vesilaskutus, tarvitsevat lisäresursseja, jotta asiat saadaan hoidettua ajallaan. Tähän työhön alkaa nykyinen isännöintitoimiston toimistosihteerin sijainen. Varsinainen isännöintitoimiston toimistosihteerin palaa työhön helmikuun alussa 60 %:n työajalla ja tekee osa-aikaisena noin puolen vuoden ajan. Teknisen toimistosihteerin työt on keskitetty henkilölle, joka hoitaa myös lämpöyhtiön toimistotyöt.

Ympäristöterveydenhuollossa toimitaan Rovaniemen kaupungin kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Yhteistyössä asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa kehitetään asuinympäristöä käytettävissä olevilla resursseilla.

Ympäristöterveydenhuollossa toimitaan Rovaniemen kaupungin kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			

Palvelut ovat saatavilla	Yhteystiedot, Internet ajantasalla ja Tampuuri käytössä	Yhteydenotot	Kuntalaiset tyytyväisiä sähköisten viestintävälineiden käyttäjiä
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Toiminta helposti löydettävissä Internetistä	Internet –sivut päivitetty	Tampuuri – työmääräysten määrä	Kuntalaiset tyytyväisiä ajantasaiseen tiedottamiseen
Talous ja henkilöstö			
Alkkulan Aluelämpö Oy:n toimintojen ohjaus	Teknisen johtajan työtä myydään Alkkulan Aluelämpö Oy:lle	Toteutuminen	Alkkulan Aluelämpö Oy:n toimintojen ohjaus toteutunut
TVT-osaamisen kehittäminen	Lautakunnan kokoukset sähköiseksi ja paperittomaksi	Paperittomat kokoukset	Kokousedustajat tottuneet sähköiseen kokoukseyhtymään

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	81 130	51 100	61 100	61 100	61 100
TOIMINTAKULUT	-915 745	-1 008 200	-831 400	-917 600	-917 600
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-834 615	-957 100	-770 300	-856 500	-856 500
VUOSIKATE	-834 615	-957 100	-770 300	-856 500	-856 500
Poistot ja arvonalentumiset	-23 739	-23 900	-23 900	-23 900	-23 900
TILIKAUDEN TULOS	-858 354	-981 000	-794 200	-880 400	-880 400
TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	-858 354	-981 000	-794 200	-880 400	-880 400

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Tekninen johtaja	1	1	1	1	1
Yhdyskuntatekniikan insinööri		1	0	0	0
Rakennusmestari	1	1	1	1	1
Kirvesmies	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	1	2	2	2
Rakennustarkastaja		0	0	0	0
Suoritteet					
myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat	84	100	85	85	85
Lautakunnan kokoukset	9	9	9	9	9
Tunnusluvut					
Kunnan kiinteistöjen määrät	43	43	42	42	42
Hallinnon menot € / asukas	239	256	226	226	226
Osaston kokonaismenot € / asukas	1 617	1 628	1 297	1 297	1 297

4.5.2. Liikenneväylät ja yleiset alueet (510)

Toimielin Tekninen lautakunta

Tulosalueen nimi Liikenneväylät ja yleiset alueet

Tilivelvollinen Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalueen tehtävänä on suunnitella, toteuttaa ja ylläpitää kaavateitä, tievalaistuksia, puisto-, tori- ja leikkikenttäalueita, kunnan kiinteistöjen piha-alueita sekä avustaa yksityisteitten ylläpitoa kuntakeskuksen ulkopuolella

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Yhteistyössä alan toimijoiden kanssa ylläpidetään kaavateiden kuntoa ja luodaan viihtyisiä puisto-, tori- sekä leikkikenttäalueita. Teiden ja alueiden talvikunnossapidon laadun valvontaan kiinnitetään huomiota. Keväällä 2022 Alkkulanraitti varusteineen ja kevyen liikenteen väylineen siirtyi ELY-keskukselta kunnan hallintaan, mikä aiheutti lisäkustannuksia liikenneväylien hoitoon.

Aavasaksan laskettelukeskukseen johtava yksityistien osa, noin 1,5 kilometriä, otettiin lautakunnan päätöksellä kunnan hoidettavaksi. Tavoitteena on saada tieosuudelle korjausavustus ja korjata tieosuus siihen kuntoon, että se kestää laskettelukeskuksen vuoksi kasvaneen liikennemäärän rasituksen myös myöhään keväällä.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Yhteistyössä asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa kehitetään asuinympäristöä käytettävissä olevilla resursseilla.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Aktiivinen vuoropuhelu asiakkaan kanssa sekä palvelun laatuun tyytyväinen asiakas	Tiedotetaan kuntalaisille oikeista palautteenantokanavista, varmistetaan, että vastaanotettu palaute menee oikealle taholle	Palveluiden käyttäjät osaavat ottaa yhteyttä oikeaan tahoon	Väärään osoitteeseen tulleen palautteen määrä vähenee
Tasavertainen palvelutuotanto	Valvotaan ostopalvelusopimuksia	Ostopalvelutuotannon toteutuminen sopimusten mukaisesti	Ostopalvelut toteutuvat sopimusten mukaisesti
	Yksityisteiden avustukset jaetaan hakemusten perusteella järjestäytyneille yksityisteille	Kaikki avustusta hakeneet avustuksen piiriin kuuluvat saavat kohtuullisen avustuksen teiden hoitamisesta	Kunnossapitokilometrit
Yhteisöllisyys ja osallisuus			

Toiminnan lähtökohtana yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen ehkäisy	Yksityisteiden avustukset jaetaan tasapuolisesti	Samat perusteet kaikille	Kaikki kriteerit täyttäneet ovat saaneet avustukset
Talous ja henkilöstö			
Kokonaistaloudellisesti kannattava palvelujen tuottaminen	Vierhoitotyöt tehdään omana työnä hyödyntäen nuorten työpajaa ja työllisyystyössä olevia	Palautteen laatu	Tyytyväiset asiakkaat
	Vierhoitotyöt tehdään omana työnä hyödyntäen nuorten työpajaa ja työllisyystyössä olevia	Palautteen laatu	Onko työllistettäviä ja työpajassa olevia nuoria

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	3 795	1 500	1 500	1 500	1 500
TOIMINTAKULUT	-173 302	-434 500	-533 000	-533 000	-533 000
TOIMINTAKATE/JAAMA	-169 507	-433 000	-531 500	-531 500	-531 500
VIISIKATE	-169 507	-433 000	-531 500	-531 500	-531 500
Poistot ja arvonalentumiset	-160 309	-164 500	-159 500	-159 500	-159 500
TILIKAUDEN TULOS	-329 816	-597 500	-691 000	-691 000	-691 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-329 816	-597 500	-691 000	-691 000	-691 000

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Kunnossapidon menot ilman poistoja €	148 794	129 100	129 100	129 100	129 100
Tievalaistuksen menot	41 091	45 000	45 000	45 000	45 000
Kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät kilometrit yht	29,5	45	45	45	45
Yksityisteiden avustukset €	24 183	37 000	37 000	37 000	37 000
Avustettavat yksityistiet kilometrit	47	75	75	75	75

4.5.3. Kiinteistötoimi (520)

Toimielin Tekninen lautakunta

Tulosalueen nimi Kiinteistötoimi

Tilivelvollinen Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Kiinteistötoimi huolehtii kunnan omistamista ja hallinnassa olevista maa- ja metsätiloista sekä toimitiloista ja niiden ylläpidosta ja hoidosta. Kiinteistötoimen tarkoituksena on säilyttää kiinteistökannan kunto sellaisena, että tiloissa toteutettavat toiminnot eivät häiriinny kiinteistöistä johtuvista syistä. Kiinteistötoimeen sisältyy liikuntapaikkojen ylläpito, mukaan luettuna kuntakeskuksen ulkopuolella toiminnassa olevien koulujen liikuntapaikat. Viime vuosina on lisääntynyt tarve vastata Aavasaksan laskettelurinteiden hoidosta.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Käyttämättömät rakennukset laitetaan ensin myyntiin ja ellei myynti onnistu, rakennukset puretaan.”
Sivistystoimi esittää talousarviossaan Kaulirannan koulun lakkauttamista. Tästä seuraa koulukiinteistön jääminen ylimääräiseksi ja siihen täytyy löytää uusi omistaja.

Merkittävin muutos on tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle. Kokonaan siirtyvät paloasema, Jokipaju, kotihoitokeskus, terveyskeskus ja palvelutalo. Osittain tiloja vuokrataan kunnanvirastolta ja Ainiovaaran koulukeskuksesta sekä Meltosjärven koululta.

Ylitornion kunta on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), jonka tarkoituksena on luoda kunnalle tavoitteellinen suunnitelma energia- ja ympäristöasioiden kehittämiseksi. Kuntien energiatehokkuussuunnitelma on ensisijainen keino täyttää EU:n Energiatehokkuusdirektiivissä (2012/27/EU) antamat energiatehokkuusveloitteet. Sopimuksella pyritään ensisijaisesti energiatehokkuuden parantamiseen, mutta siihen sisältyy myös uusiutuvan energian edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Sopimus tukee olennaisesti myös muuta kunta-alalla tehtävää ilmastotyötä. Energiatehokkuussopimuksen säästö tavoite on 7,5 % vuodelle 2025.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Tyhjilleen jääneitä kiinteistöjä esitetään myytäviksi tai vuokrattaviksi ja selvitetään käyttämättömien kiinteistöjen purkukustannukset. Kiinteistötoimi huolehtii omalta osaltaan sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisista toimenpiteistä ja valmistelusta. Meltosjärvellä ja Ylitorniolla olevien asunto-osakkeiden sekä kunnan teollisuuskiinteistöjen myynti.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Kustannustehokkaasti tuotetut, laadukkaat asumispalvelut palveluasunnoissa asuville	Rakennuskannan lisääminen tontteja myymällä ja vuokraamalla	Kiinteistöjen käyttöaste	Kiinteistöjen käyttöasteen nousu
Kustannustehokas kiinteistökanta kunnan toimintoja varten	Seurataan kunnan kiinteistöjen käyttöastetta ja tarvittaessa laaditaan suunnitelma turhista kiinteistöistä luopumisesta	Kiinteistömenot, tyhjät m ²	Ainoastaan käytössä olevia kiinteistöjä
Kattava liikuntapaikkoja reittiverkosto	Liikuntapaikoista pidetään hyvä huoli ja tarjotaan kaikille mahdollisuus liikunnan harrastamiseen	Palautteen laatu	Monipuoliset, hyvin hoidetut, turvalliset ja helposti saavutettavat liikuntamahdollisuudet
Elinvoima ja yrittäjyys			
Elinkeino toiminnan tukeminen	Järjestetään toimitiloja tarvitseville vuokraamalla tai myymällä	Osallistuvat yrittäjät	Yrittäjät tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin
Talous ja henkilöstö			

Henkilöstön osaaminen	ATK-osaamisen lisääminen Kiinteistöhoitajien ja ammattimiesten kurssitus, esim. työkorttien päivittäminen Tampuurikoulutusta	Osaava henkilöstö	Työhyvinvoinnin lisääminen
-----------------------	--	-------------------	----------------------------

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	2 821 307	2 905 800	3 351 800	3 351 800	3 351 800
TOIMINTAKULUT	-2 696 586	-2 531 700	-3 020 500	-3 020 500	-3 020 500
TOIMINTAKATE/JAAMA	124 721	374 100	331 300	331 300	331 300
VUOSIKATE	124 721	374 100	331 300	331 300	331 300
Poistot ja arvonalentumiset	-819 752	-965 300	-1 007 700	-1 007 700	-1 007 700
TILIKAUDEN TULOS	-695 031	-591 200	-676 400	-676 400	-676 400
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-591 738	-591 200	-676 400	-676 400	-676 400

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Asuntosihtööri	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
reitistö-/rinnetyöntekijä	2	3	3	3	3
Suoritteet					
Vuokra-asuntojen lukumäärä	7	7	8	8	8
Vuokra-asuntojen m ²	5 697	5 697	537	537	537
Vuokrattavien teollisuustilojen lukumäärä	3	3	12	12	12
Vuokrattavien teollisuustilojen m ²	2 334,5	2 334,5	2 238	2 238	2 238
Kunnan omassa käytössä olevat m ³ yhteensä	149 670	149 670	105 135	105 135	105 135
- josta yleishallinto	15 550	15 550	15 550	15 550	15 550
- perusturva	44 535	44 535	0	0	0
- sivistys	43 245	43 245	43 245	43 245	43 245
- tekninen	26 100	26 100	26 100	26 100	26 100
- liikuntatilat	20 240	20 240	20 240	20 240	20 240
Aavasaksan laskettelurinteiden määrä	3	3	3	3	3
9-väyläinen frisbeegolf-radat	1	1	1	1	1
Leikki- ja uimapaikat	3	3	3	3	3
Venelaskupaikat	2	2	2	2	2
Urheilu- ja pihakentät	2	2	2	2	2
Latupohjia kilometrit	58	58	58	58	58
Latupohjia valaistuja kilometrit	25	25	25	25	25
Kuntosali	1	1	1	1	1
Uimahalli	1	1	1	1	1

4.5.4. Ravitsemis-, siivous- ja pesulapalvelut (550)

Toimielin Tekninen lautakunta

Tulosalueen nimi Ravitsemis-, siivous- ja pesulapalvelut

Tilivelvollinen Ravitsemispäällikkö

Toiminnan kuvaus

Tukipalvelujen tehtävänä on tuottaa eri hallintokuntien ydintehtäviä tukevia ruoka-, siivous- ja pesulapalveluja.

Ruokapalvelun tehtävänä on huolehtia kunnan ruokapalveluista. Toiminta-ajatuksena on valmistaa ja tarjota asiakaskeskeisesti ravinto-opillisesti oikeaa, maukasta ja kustannuksiltaan edullista ruokaa eri asiakasryhmille

Siivouspalvelun tehtävänä on huolehtia tilojen puhtaudesta sekä viihtyvyydestä ja näin edesauttaa asiakkaan toiminnan sujuvuutta.

Tukipalvelujen tehtävänä on huolehtia pesulapalvelujen järjestämisestä ja valvoa palvelusopimusta. Oman pesulan toiminta lopetettiin pandemiaosaston perustamisen vuoksi. Pesula on ollut suljettuna nyt jo lähes kaksi vuotta ja nykyinen laitekanta on elinkaarensa päässä. Tästä johtuen pesula päätettiin vuokrata yksityiselle yrittäjälle syksyllä 2022. Pesulayrittäjä vastaa laitekannan kunnossapidosta ja mahdollisista uushankinnoista.

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Tämän hetkisen tiedon mukaan kunta ei voi tuottaa tukipalveluita suoraan hyvinvointialueelle, siksi on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mietittävä eri tukipalvelutoiminnan tuottamisen vaihtoehtoja: esimerkiksi perustetaanko yhden alueen in house yhtiö vai liitytäänkö mahdolliseen alueelliseen yhtiöön. Tällä hetkellä näyttää siltä, että liitytään in house yhtiöön.

Kehitetään toimintaa huomioiden tukipalvelutoiminnan tuottamiseen valittu vaihtoehto sekä varaudutaan hyvinvointialueuudistuksen myötä muuttuvaan toimintaympäristöön.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Toiminnan ja talouden sopeuttaminen muuttuneeseen toimintaympäristöön.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Palvelutuotannon ja – rakenteiden kehittäminen	Suunnitelman ruoka-siivous- ja pesulapalveluiden tuottamisesta (oma palvelu tuotanto/ostopalvelut) vieminen käytäntöön. Pesulatuotanto jatkuu ulkoistettuna.	Toiminnan hinta- ja laatu-taso	Palvelutuotannon kehittäminen tarpeen mukaan
Tasalaatuinen, palveluvarma, kilpailukykyinen ja asiakkaan erityispiirteet huomioiva palvelutuotanto	Sisäisten ja ulkoisten ateria- siivous- ja palvelusopimusten valvonta	Puhtaustason arviointi pohjautuu Kiinteistöjen RYL – yleiseen laatuluokitukseen. Säännölliset laatukierrokset yhteistyössä palveluntarjoajan kanssa	Palvelutuotanto vastaa sovitua
Palvelun laatuun tyytyväinen asiakas	Asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen ruokapalvelussa	Asiakastyytyväisyyden taso (1-5)	Tavoite 4,2
	Säännölliset siivouksen palautepalaverit toimipisteiden vastaavien kanssa	Palaverit 4 kertaa vuodessa Tavoite 4.0	Palaverit toteutuu
Elinvoima ja yrittäjyys			

Ostopalvelutoiminnan mahdollisuuksien hyväksi käyttäminen ja yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	Suunnitelman ruoka-siivous- ja pesulapalveluiden tuottamisesta (omapalvelu-tuotanto / ostopalvelut) toteuttaminen	Toiminnan hinta ja laatu	Ostopalvelu toteutuu kokonaistaloudellisesti edullisemmin ja vähintään yhtä laadukkaasti kuin vastaava työ omana toimintana
Yhteisöllisyys ja osallisuus			
Palvelutuotannon kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Säännölliset palaverit	Yhteiset käytännöt ja vuoropuhelu eri hallintokuntien kanssa	Yhteistyö eri toimijoiden kanssa aktivoituu
Kouluruokailujärjestelyjen kehittäminen yhteistyössä koulu yhteisön eri toimijoiden kanssa	Kouluruokailutoimikunnan työ ja sen edelleen kehittäminen	Kouluruokadiplomin® edellytysten toteutuminen kouluruokailun eri osa-alueilla	Täyspainoinen ja terveellinen koulu aikainen ruokailu toteutuu
Talous ja henkilöstö			
Henkilöstön osaamisen ylläpito	Ammattiryhmittäin toteutetut henkilöstökoulutukset	Koulutuksen järjestäminen	Koulutus 1 kpl / vuosi /ammattiryhmä toteutuu tai ammattiryhmille yhteinen koulutuspäivä 2 kpl/vuosi
	Koulutukset toteutetaan pääasiassa paikallisesti	Lähikoulutuksen ja videokoulutuksen osuus suhteessa ulkopaikkakunnalla järjestettyyn koulutukseen	Lähikoulutuksen ja videokoulutuksen osuus ei vähene edellisvuodesta

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	1 958 066	2 014 200			
TOIMINTAKULUT	-1 899 381	-1 916 000			
TOIMINTAKATE/JAAMA	58 685	98 200			
VUOSIKATE	58 608	98 200			
Poistot ja arvonalentumiset	-56 211	-61 400			
TILIKAUDEN TULOS	2 397	36 800			
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 397	36 800			

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Ravitsemispäällikkö	1	1,3			
Ruokapalveluesimies	1	1			
Kokki	8	8			
Laitoshuoltaja	6	6			
Siivooja	5,8	5,1			
Pesulatyöntekijä	1	1			
Siivooja – valvoja	1	0			
Suoritteet					
Valmistuskeittiöiden määrä	2	2			
Jakelukeittiöiden määrä	5	5			
Ruokapalveluiden aterioiden määrät	177 681	202 400			
Siivottavat m ² /oma työ	11 858	11 341			
Siivottavat m ² /ostopalvelu	9 124	9 381			
Tunnusluvut					
Ruokapalvelu menot €/ateria	5,49	5,08			
Siivouspalvelujen tuntihinta/oma työ	30,09	32,02			
Siivouspalvelujen tuntihinta/ ostopalvelu	24,07	23,52			

4.5.5. Liiketoimi (560)

Toimielin Tekninen lautakunta

Tulosalueen nimi Liiketoimi

Tilivelvollinen Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Tekninen toimi vastaa liiketoimen ylläpidosta, toiminnasta ja kehittämisestä kokonaistaloudellisesti kannattavasti. Liiketoimeen sisältyvät:

- vesilaitos
- viemärlaitos
- jätevedenpuhdistamot
- kala- ja venesatamat
- tekninen varasto/varikko

Talousarviovuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet

Syksyllä 2022 on aloitettu Reväsvaaran, Ainiovaaran ja Eholammen vedenottamoiden ja Tolpin ylävesisäiliön saneeraustyöt sekä Reväsvaara –Tolppi syöttövesijohdon rakentaminen. Saneeraustyön urakat ovat yhteensä n. 2,5 M€ ja valmistuvat marraskuun loppuun mennessä. Hanke parantaa vesilaitoksen veden toimitusvarmuutta.

Etäluettavien vesimittarien asentamista jatketaan. Valtaosa mittareista on asennettu. Tavoitteena on saada vesimittarit vaihdettua koko kunnan alueelle vuoden aikana. Etäluettavat vesimittarit parantavat liiketoimen talouden ennakointia.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ohjaa vesi- ja viemärlaitoksen toimintaa vuosiksi eteenpäin.

Taloussuunnitelma 2024-2025

Vesi- ja viemärlaitoksen toimintaa kehitetään pitkällä tähtäimellä. Taloussuunnitelma vuosina on tarkoitus jatkaa vedenottamoiden saneeraustöitä. Vuorossa ovat Lohijärven, Mellakosken ja Raanujärven vedenottamot. Lisäksi on tarkoitus rakentaa uusi vesijohto Jolankiin, jolla korvataan Jolangin oma vedenottamo.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Vesi- ja viemärlaitoksen toiminnan kehittäminen	Toteutetaan vesi- ja viemärlaitoksen kehityssuunnitelmaa	Käynnistetään toteutukset	Toteutus useina vuosina
Tasalaatuinen palveluvarma ja kilpailukykyinen palvelutuotanto	Sisäisten palvelusopimusten laatiminen ja käyttöönotto	Sopimuskäytäntö	Sopimuskäytäntö toteutuu
Talous ja henkilöstö			
Vesi- ja viemärlaitoksen talouden ennakoitavuuden parantaminen	Etäluettavien vesimittareiden käyttöönotto jatkuu	Vesimittareiden hankinta ja asennus	Asennetaan vesimittarit

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	733 247	670 600	672 500	672 500	672 500
TOIMINTAKULUT	-510 643	-502 800	-584 700	-584 700	-584 700
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	222 604	167 800	87 800	87 800	87 800
VUOSIKATE	222 604	167 800	87 800	87 800	87 800
Poistot ja arvonalentumiset	-216 320	-223 700	-215 600	-215 600	-215 600
TILIKAUDEN TULOS	6 284	-55 900	-127 800	-127 800	-127 800
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	11 303	-55 900	-127 800	-127 800	-127 800

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Henkilöstö					
Vesilaitoksen hoitaja	1	1	1	1	1
Viemärlaitoksen hoitaja	1	1	1	1	1
Puhdistuslaitoksen hoitaja	2	2	2	2	2
Suoritteet					
Laskutettu vesimäärä m ³	192 384	181 600	174 300	170 900	164 100
Laskutettu jätevesimäärä m ³	110 904	104 100	101 000	98 000	95 100
kuutiohinta puhdas vesi (0 %)	1,5	1,7	1,8	1,9	1,9
kuutiohinta jätevesi (0%)	1,9	2,1	2,2	2,3	2,3
Tunnusluvut					
Rakennetut venepaikat	42	42	42	42	42
Kunn.pid. vesijohto, kilometrit	395	395	395	395	395
kunn.pid. viemärijohto, kilometrit	72,3	72,3	72,3	72,3	72,3

5. Tuloslaskelmaosa

Ulkoinen / sisäinen

	TP2021	TA2022	TA2023
TOIMINTATUOTOT	16 059 000	15 034 100	6 172 500
Myyntituotot	7 840 090	7 910 700	1 793 500
Maksutuotot	2 353 693	2 214 000	167 200
Tuet ja avustukset	2 561 732	1 375 100	631 300
Muut toimintatuotot	3 303 486	3 534 300	3 580 500
TOIMINTAKULUT	-47 305 734	-47 133 300	-16 228 600
Henkilöstökulut	-19 126 244	-19 739 200	-6 862 600
Palkat ja palkkiot	-15 014 544	-15 571 800	-5 504 500
Henkilösivukulut	-4 111 700	-4 167 400	-1 358 100
Eläkekulut	-3 394 043	-3 466 400	-1 162 900
Muut henkilösivukulut	-717 656	-701 000	-195 200
Palvelujen ostot	-19 813 976	-19 456 600	-5 553 300
Asiakaspalvelujen ostot	-9 241 960	-9 029 600	-87 200
Muiden palvelujen ostot	-10 572 016	-10 427 000	-5 466 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 589 555	-2 437 200	-1 763 800
Avustukset	-3 245 536	-2 895 100	-592 900
Muut toimintakulut	-2 530 422	-2 605 200	-1 456 000
TOIMINTAKATE/JAAMA	-31 246 734	-32 099 200	-10 056 100
Verotulot	13 500 336	12 800 000	6 300 000
Valtionosuudet	20 119 744	20 800 000	5 400 000
Rahoitustuotot ja -kulut	107 839	53 300	54 900
Korkotuotot	-796		
Muut rahoitustuotot	126 744	81 300	82 900
Korkokulut	-12 811	-20 000	-20 000
Muut rahoituskulut	-5 298	-8 000	-8 000
VUOSIKATE	2 481 185	1 554 100	1 698 800
Poistot ja arvonalentumiset	-1 449 409	-1 622 400	-1 565 900
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 372 513	-1 547 100	-1 489 000
Kertaluonteiset poistot			
Arvonalentumiset			
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
TILIKAUDEN TULOS	1 031 776	-68 300	132 900
Varausten ja rahastojen muutokset	185 707	68 300	78 700
Poistoeron muutos	-391 687	68 300	78 700
Varausten muutos	500 000		
Rahastojen muutos	77 394		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	1 217 483		211 600

Ulkoinen

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023
TOIMINTATUOTOT	11 479 876	10 147 000	4 010 400
Myyntituotot	5 683 476	5 689 700	1 268 300
Maksutuotot	2 353 693	2 214 000	167 200
Tuet ja avustukset	2 561 732	1 375 100	631 300
Muut toimintatuotot	880 975	868 200	1 943 600
TOIMINTAKULUT	-42 726 610	-42 246 200	-14 066 500
Henkilöstökulut	-19 126 244	-19 739 200	-6 862 600
Palkat ja palkkiot	-15 014 544	-15 571 800	-5 504 500
Henkilösivukulut	-4 111 700	-4 167 400	-1 358 100
Eläkekulut	-3 394 043	-3 466 400	-1 162 900
Muut henkilösivukulut	-717 656	-701 000	-195 200
Palvelujen ostot	-16 875 348	-16 301 000	-4 386 200
Asiakaspalvelujen ostot	-9 241 960	-9 029 600	-87 200
Muiden palvelujen ostot	-7 633 388	-7 271 400	-4 299 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 555 537	-2 403 000	-1 727 700
Avustukset	-3 245 536	-2 895 100	-592 900
Muut toimintakulut	-923 944	-907 900	-497 100
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 246 734	-32 099 200	-10 056 100
Verotulot	13 500 336	12 800 000	6 300 000
Valtionosuudet	20 119 744	20 800 000	5 400 000
Rahoitustuotot ja -kulut	30 943	-22 000	-22 000
Korkotuotot	-796		
Muut rahoitustuotot	49 848	6 000	6 000
Korkokulut	-12 811	-20 000	-20 000
Muut rahoituskulut	-5 298	-8 000	-8 000
VUOSIKATE	2 404 289	1 478 800	1 621 900
Poistot ja arvonalentumiset	-1 372 513	-1 547 100	-1 489 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 372 513	-1 547 100	-1 489 000
Kertaluonteiset poistot			
Arvonalentumiset			
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
TILIKAUDEN TULOS	1 031 776	-68 300	132 900
Varausten ja rahastojen muutokset	185 707	68 300	78 700
Poistoeron muutos	-391 687	68 300	78 700
Varausten muutos	500 000		
Rahastojen muutos	77 394		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 217 483		211 600

6. Investointiosa

Investointien esitystapa, toteutumien ja talousarvion raportointi vastaa talousraportoinnin edellyttämiä muotovaatimuksia.

Mikäli investointiosaan tehdyt varaukset toteutuvat esitetyn investointiosan mukaisesti, niin talousarvio kuin taloussuunnitelmakausina, on vuosina 2023-2025 selvitettävä investointien rahoitusmuoto.

Investointiyhteenveto 2023-2025

	TA2023	TS2024	TS2025
INVESTOINNIT			
MENOT	-4 052 000 €	-6 145 000 €	-3 030 000 €
TULOT	20 000 €	750 000 €	0 €

NETTO	-4 032 000 €	-5 395 000 €	-3 030 000 €
-------	--------------	--------------	--------------

Investoinnit ryhmittäin yhteenveto per ryhmä 2023-2025

	TA2023	TS2024	TS2025
Osakkeet ja osuudet			
MENOT	-130 000 €	-30 000 €	-30 000 €
NETTO	-130 000 €	-30 000 €	-30 000 €
Koneet ja kalusto			
MENOT	-37 000 €	-15 000 €	-15 000 €
NETTO	-37 000 €	-15 000 €	-15 000 €
Rakennukset			
MENOT	-1 540 000 €	-4 500 000 €	-1 500 000 €
TULOT	0 €	750 000 €	0 €
NETTO	-1 540 000 €	-3 750 000 €	-1 500 000 €
Kuntatekniikan investoinnit			
MENOT	-2 205 000 €	-1 575 000 €	-1 460 000 €
NETTO	-2 205 000 €	-1 575 000 €	-1 460 000 €
Ohjelmistot			
MENOT	-25 000 €	-25 000 €	-25 000 €
NETTO	-25 000 €	-25 000 €	-25 000 €
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
MENOT	-115 000 €	0 €	0 €
TULOT	20 000 €	0 €	0 €
NETTO	-95 000 €	0 €	0 €

Investoinnit ryhmittäin rakennukset

	TA2023	TS2024	TS2025
Rakennukset			
Terveyskeskus-Palvelutalon välisen tilan rakentaminen			
MENOT	-40 000 €	-1 000 000 €	-1 500 000 €
NETTO	-40 000 €	-1 000 000 €	-1 500 000 €
Kuvaus	- Tulevan käytön ja tarpeen arviointi sekä suunnittelu - Rakentaminen 2024 - 2025		
Uimahalli-kuntotalo			
MENOT	-1 500 000 €	-3 500 000 €	
TULOT		750 000 €	
NETTO	-1 500 000 €	-2 750 000 €	

Investoinnit ryhmittäin osakkeet ja osuudet

	TA2023	TS2024	TS2025
Osakkeet ja osuudet			
Kiinteistöjen/osakkeiden hankinta			
MENOT	-130 000 €	-30 000 €	-30 000 €
NETTO	-130 000 €	-30 000 €	-30 000 €
Kuvaus	- Varaus mahdollisia kiinteistö- tai osakehankintoja varten		

Investoinnit ryhmittäin koneet ja kalusto

	TA2023	TS2024	TS2025
Koneet ja kalusto			
Nopeusnäyttötalut keskustajamaan, 4 kpl			
MENOT	-12 000 €		
NETTO	-12 000 €		
Tukipalvelut			
MENOT	-25 000 €	-15 000 €	-15 000 €
NETTO	-25 000 €	-15 000 €	-15 000 €
Kuvaus	- Koneet, kalusto ja ohjelmistot		

Investoinnit ryhmittäin muut kiinteät rakenteet ja laitteet

	TA2023	TS2024	TS2025
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Aavasaksan alueen kehittäminen			
MENOT	-60 000 €		
TULOT	20 000 €		
NETTO	-40 000 €		
Kuvaus	- Snowpark -alueen rakentaminen rinnealueelle - Avustus myönnetty 20 000 €		
Liikuntatoimen koneet ja kalusto			
MENOT	-30 000 €		
NETTO	-30 000 €		
Kuvaus	- Hyllykylän leikki- ja liikuntapaikan peruskorjaus		
Polkupyöräkatokset, 4 kpl			
MENOT	-25 000 €		
NETTO	-25 000 €		
Kuvaus	- Sähköpyöriä varten kunnan eri toimipisteisiin		

Investoinnit ryhmittäin ohjelmistot

	TA2023	TS2024	TS2025
Ohjelmistot			
Yleishallinnon ohjelmistohankinnat			
MENOT	-25 000 €	-25 000 €	-25 000 €
NETTO	-25 000 €	-25 000 €	-25 000 €
Kuvaus	- Sähköisen säilön käytön laajentaminen		

Investoinnit ryhmittäin kuntatekniikka

	TA2023	TS2024	TS2025
Kuntatekniikan investoinnit			
Aavasaksan kaava-alue			
MENOT	-150 000 €	-150 000 €	-150 000 €
NETTO	-150 000 €	-150 000 €	-150 000 €
Kuvaus	- Kunnallistekniikan toisen vaiheen rakentamisen viimeistelytyöt - Varaus mikäli rakentaminen hotellialueella alkaa		
Ainiovaaran kehittäminen			
MENOT	-170 000 €		
NETTO	-170 000 €		
Kuvaus	- Kaikkien ulkoilu- ja hiihtoreittien reittitoimitus ja maapohjan lunastaminen		
Kaavatiet			
MENOT	-60 000 €	-50 000 €	-50 000 €
NETTO	-60 000 €	-50 000 €	-50 000 €
Kuvaus	- Kaavateiden ojien kunnostusta - Katujen asfaltointeja		
Kaavoitus			
MENOT	-80 000 €		
NETTO	-80 000 €		
Kuvaus	- Alkkulan asemakaavan päivitys - Ainiovaaran kaavoituksen loppuun saattaminen		
Katajantorin kehittäminen			
MENOT	-100 000 €		
NETTO	-100 000 €		
Kuvaus	- Tori- ja puistoalueen rakentaminen kevennetyn suunnitelman pohjalta		
Moottorikelkkareitistön kehittäminen			
MENOT	-200 000 €	-150 000 €	-35 000 €
NETTO	-200 000 €	-150 000 €	-35 000 €
Kuvaus	- Rakentamisen aloitus Törmäsjärvi - Alinen Alposjärvi - Pellon kunnanraja - Rovaniemen kunnanraja, 2024 - Ainiovaarasta Ylitornion keskustaan		
Reitistöt			
MENOT	-25 000 €	-25 000 €	-25 000 €
NETTO	-25 000 €	-25 000 €	-25 000 €
Kuvaus	- Uudelleen linjausta, pohjien tekoa ja pitkospuiden uusimista ja laavut		
Uintipaikka Vaskenrantaan			

MENOT	-10 000 €		
NETTO	-10 000 €		
Kuvaus	- Rannan ja uintipaikan siistiminen, opasteet		
Veneenlaskupaikka, Nuotioranta			
MENOT	-10 000 €		
NETTO	-10 000 €		
Kuvaus	- Teyhteys Meijerin rantaan, parkkipaikka, opasteet		
Vesi- ja viemärilaitos			
MENOT	-1 400 000 €	-1 200 000 €	-1 200 000 €
NETTO	-1 400 000 €	-1 200 000 €	-1 200 000 €
Kuvaus	<ul style="list-style-type: none"> - Ainiovaara-Eholampi-Reväsvaara-Tolppi verkoston saneeraus <li style="padding-left: 20px;">- kokonaiskustannukset noin 2,3 M€ - Jolangin vesilinjan uusiminen - Lohijärvi, Mellakoski, Raanujärvi - Vesi- ja jätevesipumppaamoiden peruskorjaus - Jokivarren verkosto 		

7. Rahoituslaskelmaosa

RAHOITUSLASKELMA					
Ulkoisen Rahoitusosa	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 404	1 479	1 622	-570	-370
Tulorahoituksen korjauserät	-20				
Toiminnan rahavirta	2 384	1 479	1 622	-570	-370
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 949	-3 925	-4 052	-6 145	-3 030
Rahoitusosuudet investointimenoihin	50	205	20	750	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23				
Investointien rahavirta	-2876	-3 720	-4 032	-5 395	-3 030
Toiminnan ja investointien rahavirta	-493	-2 241	-2 410	-5 965	-3 400
Rahoituksen rahavirta					
Antolainojen muutokset	3	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	2 978	-193	-193	-193	-193
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 357				
Rahoituksen rahavirta	1623	-193	-193	-193	-193
Rahavarojen muutos	1131	-2 434	-2 603	-6 158	-3 593
Rahavarat 31.12	10929	8495	5892	-266	-3859
Rahavarat 1.1	9 799	10 929	8 495	5 892	-266
Rahavarojen muutos	1 131	-2 434	-2 603	-6 158	-3 593

Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-1 295	-3 536	-5 946	-11 911	-15 311
Lainan hoitokate	6	0	-7	-2	-2
Kassan riittävyys, pv	87	41	117	-5	-80

Lainakannan muutokset kuvataan rahoituslaskelmalla rahoituksen rahavirrassa. Kassavaroilla rahoitettavien investointien vuotuinen määrä on osa investointien rahavirtalaskelmaa.

Investointien vuotuinen määrä ylittää kassavaroissa käytettävän määrän, joten investointien rahoittamismuoto selvitetään tarvittaessa talousarviovuoden 2023 ja taloussuunnitelmavuosien 2024-2025 aikana. Investointien rahoitustarpeen selvittämistä hankaloittaa ensi vuonna 2023 voimaan astuva muutos hyvinvointialueista. Vuosien 2024-2025 taloussuunnittelua erityisesti rahoituksellisen tasapainon näkökulmasta hankaloittaa se, ettei tulevia verkertymiä ja valtionosuuksia voida täysin arvioida. Lisäksi talousarviossa määriteltyä rahoituslaskelmaosaa muuttaa mahdolliset kesken talousarviovuotta tehtävät ennakoimattomat käyttötalouden muutostarpeet.

Rahoituslaskelman luvuissa on suunnitteluvuosille huomioimatta mahdollinen veronkorotustarve osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Toinen mahdollinen vaihtoehto on palveluiden järjestämiseen tarvittava kulujen karsiminen.

Vuodelle 2023-2025 suunniteltavien investointien rahoittaminen tullaan päättämään vuoden 2023 sekä vuosien 2024-2025 aikana. Rahoituslaskelman tunnusluvuista suunnitelmakausille 2024 ja 2025 on nähtävissä, ettei kassarahoitus yksin riitä kattamaan toiminnasta ja investoinneista syntyviä menoja. Rahoituslaskelmalla ei ole huomioitu vuosille 2024-2025 mahdollisia lainamäärän lisäyksiä. Mikäli talousarvio tai taloussuunnitelma laaditaan alijäämäiseksi, tulee alijäämän kattaminen huomioida myös rahavirrassa, joka pienentää investointeihin käytettävää kassavaraa. Mahdollinen lainarahoitus muuttaa rahoitustuottojen ja kulujen määrää. Kehittämissuunnitelmasta purettavan pääoman käytöstä päättää kunnanhallitus, mutta sillä ei ole vaikutusta kassavaroihin vaan silloin tulee aina tehdä vuosikatteeseen vaikuttava määrärahamuutos, joka vähentää toiminnan rahavirran jälkeen käytettävissä olevia rahavaroja.

8. Henkilöstö hallintokunnittain ja nimikkeittäin

Henkilöstön määrät osastoittain

Henkilöstösuunnitelma 2023-2025				
Toimielimittäin	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Yleishallinto	81,4	16,45	14,3	14,3
Sivistyslautakunta	86,9	84,4	82,7	81,4
Tekninen lautakunta	40,1	18,7	18,7	18,7
Perusturvalautakunta	168,4			
Ylitornion kunta yhteensä	376,8	119,6	115,7	114,4

Osuus henkilöstöstä	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Yleishallinto	21,6%	13,8%	12,4%	12,5%
Sivistyslautakunta	23,1%	70,6%	71,5%	71,2%
Tekninen lautakunta	10,6%	15,6%	16,2%	16,3%

Perusturvalautakunta	44,7%			
Yhteensä	100%	100%	100%	100%

Yleishallinnon henkilöstömäärässä on mukana niin maaseututoimen kuin lomituspalveluiden henkilöstö vuoden 2022 loppuun. Vuonna 2023 lomituspalveluiden siirtyessä Muhokselle, lomituspalveluiden henkilöstö poistuu, mukana on kuitenkin edelleen maaseututoimen henkilöstö.

9. Konserniyhtiöt

9.1. Alkkulan Aluelämpö Oy

Tilivelvollinen Toimitusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Toimittaa kaukolämpöä toiminta-alueella oleville kiinteistöille.

Talousarvio vuodelle 2023

Vuoden 2023 tavoitteena hyötysuhteen parantaminen ja sen seuraaminen. Kaukolämpö verkostoa jatketaan ainoastaan taloliittymien osalta, mikäli tulee uusia kuluttajia.

Taloussuunnitelma vuosille 2024-2025

Pyritään säilyttämään lämmöntuotannossa sama taso.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Varma lämmöntuotanto ja palvelu kuluttajille	Pyritään neuvomaan kuluttajia lämmön käytön sekä laitteiden suhteen	Asiakkaiden tyytyväisyys/ palautteet	Tyytyväinen asiakas
Talous ja henkilöstö			
Saada laitos toimimaan mahdollisimman hyvällä hyötysuhteella	Henkilökunnan pitäminen ajan tasalla koulutuksen avulla	Näkyvät hyötysuhteessa kun polttoaineiden laadussa tapahtuu muutoksia	Viat ja häiriöt mahdollisimman pienet ja harvoin

Alkkulan Aluelämpö Oy talousarvio 2023

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025

Toimintatuotot	1 192 867	1 252 734	1 340 000	1 340 000	1 340 000
Toimintakulut	-916 440	-799 510	-872 600	-872 600	-872 600
Toimintakate	276 427	453 224	467 400	467 400	467 400
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	357				
Korkokulut	-27 342	-25 188	-24 100	-24 100	-24 100
Muut rahoituskulut					
Rahoitustuotot ja -kulut	-26 985	-25 188	-24 100	-24 100	-24 100
Tilikauden tulos ennen poistoja	249 442	428 036	443 300	443 300	443 300
Poistot ja arvonalentumiset	-247 584	-225 900	-205 700	-205 700	-205 700
Tilikauden tulos	1 858	202 136	237 600	237 600	237 600
Verot		-40 427	-47 500	-47 500	-47 500
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	1 858	161 709	190 100	190 100	190 100

RAHOITUSLASKELMA

Rahoitusosa	TP2021	TA2022	TA2022	TS2024	TS2025
Toiminnan rahavirta					
Liikevoitto	28 843	227 324	261 700	216 700	216 700
Poistot, arvonalennukset ja muut korjaukset	247 584	225 900	205 700	205 700	205 700
Rahoitustuotot ja –kulut	-26 985	-25 188	-24 100	-24 100	-24 100
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutoksia	249 442	428 036	443 300	443 300	443 300
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lis/vähennys	12 319				
Vaihto-omaisuuden lisäys/ vähennys	32 639				
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/ vähennys	-43 602				
Käyttöpääoman muutokset	1 356				
Toim. rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	250 798				
Tilikauden verot		-40427	-47500	-47 500	-47 500
Toiminnan rahavirta	250 798				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-56 796				
Investointien rahavirta	-56 796				
Toiminnan ja investointien rahavirta	194 002	387 609	395 800	395 800	395 800
Pitkäaikaisten lainojen nostot					
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-360 166	-210 166	-201 900	-201 900	-201 900
Rahoituksen rahavirta	-360 215	-210 166	-201 900	-201 900	-201 900
Rahavarojen muutos	-3 446 826	177 443	193 900	193 900	193 900
Rahavarat 31.12	460 863	740 755	934 655	1 128 555	1 322 455

Rahavarat 1.1	3 907 689	563 312	740 755	934 655	1 128 555
Rahavarojen muutos	-3 446 826	177 443	193 900	193 900	193 900

9.2. Ainiovaaran Kiinteistöt Oy

Tilivelvollinen Toimitusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Ainiovaaran Kiinteistöt Oy:n toiminta-ajatuksena on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja turvalliselta ja luonnonläheiseltä alueelta lähinnä kuntakeskuksen välittömästä läheisyydestä, mutta myös sivukyliltä asunnontarvitsijoille.

Talousarvio vuodelle 2023

Talousarviovuoden 2023 tavoitteena on jatkaa pitkän tähtäimen- ja kehittämissuunnitelman mukaisia toimia.

Taloussuunnitelma vuosille 2024-2025

Jatketaan Ylitornion kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman mukaisia toimia.

Talousarvion toimintatavoitteet vuodelle 2023

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Arviointikriteeri	Tavoite
Kuntalainen ja palvelut			
Kohtuuhintaiset vuokra-asunnot turvalliselta ja luonnonläheiseltä alueelta	Tarjota aktiivisesti vuokra-asuntoja asunnontarvitsijoille	Tyhjien asuntojen määrä Asiakastyytyväisyys	Asiakaslähtöinen palvelu
Elinvoima ja yrittäjyys			
Kiinteistöjen huolto- ja korjaustyöt sekä palveluiden hankinta	Hankitaan tarvittavat palvelut mahdollisimman pitkälle paikallisilta yrityksiltä	Paikallisten hankintojen määrä suhteessa kokonaismäärään	Tavoitteena käyttää mahdollisimman paljon paikallisia palveluita
Talous ja henkilöstö			
Omavaraisuuden säilyttäminen	Asuntokannan sopeuttaminen kysyntään	Taloudellinen tulos	Kysyntä ja tarjonta kohtaavat
Kiinteistöjen kunnossapito	Kunnossapidon suunnitelmallisuus	Pitkän tähtäimen suunnitelman toteutus	Kiinteistöjen kunnan ylläpitäminen

Ainiovaaran Kiinteistöt Oy talousarvio 2023

	TP2021	TA2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Kiinteistön tuotot	863 155	960 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kiinteistön hoitokulut	-870 020	-776 000	-862 000	-930 000	-930 000

Käyttökate/ Hoitokate	-6 865	184 000	138 000	70 000	70 000
Poistot ja arvonalentumiset	-223 965	-231 000	-184 000	-117 000	-117 000
Korkotuotot	1 138	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	39 256	50 000	50 000	50 000	50 000
Korkokulut- ja muut rahoituskulut	-3 854	-3 000	-4 000	-3 000	-3 000
Muut rahoituskulut	-122	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	36 418	47 000	46 000	47 000	47 000
Tilikauden tulos	-194 412	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-194 412	0	0	0	0

RAHOITUSLASKELMA

Rahoitusosa	TP2021	TA2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Toiminnan rahavirta					
Liikevoitto	-230 830	-47 000	-46 000	-46 500	-47 000
Poistot, arvonalennukset ja muut korjaukset	223 965	231 000	184 000	116 000	116 000
Rahoituksen tuotot ja kulut	36 418	47 100	45 800	46 800	47 400
Verot					
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutoksia	29 553	231 100	183 800	116 300	116 400
Käyttöpääoman muutokset					
Investointien rahavirta					
Investointimenot					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden					
luovutustulot	29 028				
Investointien rahavirta					
Toiminnan ja investointien rahavirta	58 581	231 100	183 800	116 300	116 400
Rahoituksen rahavirta	-126 576	-240 000	-190 100	-111 300	-116 400
Rahavarojen muutos	-67 995	-8 900	-6 300	5 000	0
Rahavarat 31.12.	85 735	21 300	15 000	20 000	20 000
Rahavarat 1.1.	153 730	30 200	21 300	21 300	20 000
Rahavarojen muutos	-67 995	-8 900	-6 300	5 000	0

9.3. Laskennallisesti eriytetty vesi- ja viemärlaitos

Laskennallisesti eriytetyn vesi- ja viemärlaitoksen talousarvio

TULOSLASKELMA	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
---------------	--------	--------	--------	--------	--------

Toimintatulot	720 274	669 700	671 600	671 600	671 600
Toimintamenot	-480 302	-484 000	-565 400	-565 400	-565 400
Toimintakate	239 972	185 700	106 200	106 200	106 200
Rahoitustuotot ja -kulut					
Poistot	-139 424	-148 400	-138 700	-138 700	-138 700
Liikelaitosten korot	-76 896	-75 300	-76 900	-76 900	-76 900
TULOS	23 652	-38 000	-109 400	-109 400	-109 400
Varausten ja rah. Muutokset	5 019				
Liikelyljäämä	28 670	37 300	-32 500	-32 500	-32 500

Rahoituslaskelma

Liiketoiminnan rahoituslaskelma	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TULORAAHOITUS					
Liikelyljäämä	28 671	37 300	-32 500	-32 500	-32 500
Poistot ja arvonalentumiset	139 424	148 400	138 700	138 700	138 700
Rahoitustuotot ja -kulut	76 897	75 300	76 900	76 900	76 900
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Sisäiset tuotot	-71 639	-70 300	-72 200	-72 200	-72 200
Sisäiset kulut	35 759	38 500	43 800	43 800	43 800
	204 093	229 200	154 700	154 700	154 700
INVESTOINNIT					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-79 159	-1 900 000	-1 400 000	-1 200 000	-1 200 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot					
Sisäiset katteet		0	0	0	0
	-79 159	-1 900 000	-1 400 000	-1 200 000	-1 200 000
RAHOITUSTOIMINTA					
Vaihto-omaisuuden lisäys					
Myyntisaamisten lisäys	139 669				
Ostovelkojen lisäys					
Siirtovelkojen lisäys	-5 918				
	133 751	0	0	0	0
Vaikutus kunnan rahavaroihin	258 685	-1 670 800	-1 245 300	-1 045 300	-1 045 300

